

Project
- The Magic of Synergies -

Ref. No CB007.2.12.002

**РАЗВИТИЕ НА СЪВМЕСТНА УСТОЙЧИВА
ПРОГРАМА В ТУРИЗМА, НА
ТРАНСГРАНИЧНАТА ДЕСИНАЦИЯ
ЕЛИН ПЕЛИН И ЛЕСКОВАЦ**

**- Електронно ръководство за финансиране от ЕС за
туристическия сектор
(2014-2020)-**

Място: Елин Пелин & Лесковац

Дата: 03.06.2021

ОТКАЗ ОТ ОТГОВОРНОСТ:

Тази публикация е направена с подкрепата на Европейския съюз, чрез Програмата за трансгранично сътрудничество Interreg-ИПП България-Сърбия 2014-2020, CCI No 2014TC16I5CB007. Съдържанието на публикацията е отговорност единствено на Община Елин Пелин и по никакъв начин не трябва да се възприема като израз на становището на Европейския съюз или на Управляващия орган на Програмата.

ОБЩИНА ЕЛИН ПЕЛИН

**Centar za razvoj Jablaničkog
i Pčinjskog okruga**

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програмата за трансгранично сътрудничество Interreg-ИПП България - Сърбия 2014-2020 г.

Това електронно ръководство за европейско финансиране за туризма е изготвено по проект “Магията на синергиите“, в изпълнение на договор № СВ007.2.12.002 г., като част от програмата за трансгранично сътрудничество Interreg България-Сърбия.

Текстът е изготвен в периода май, 2021 г. - юни, 2021 г.

България, София, 2021 г.

Съдържание

I. Въведение	4
1. Цел на ръководството.....	4
2. Целева група.....	4
3. Насоки за работа с ръководството	5
II. Представяне на различните възможности за европейски финансиране за туризма.....	10
1. Европейски фонд за стратегически инвестиции	10
2. Европейски фонд за регионално развитие	11
3. Кохезионен фонд	14
4. Европейски социален фонд.....	15
5. Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони.....	16
6. Европейски фонд за морско дело и рибарство.....	18
7. LIFE.....	20
8. Хоризонт 2020	23
9. COSME	26
10. Програма „Творческа Европа“	29
11. Еразъм +.....	32
12. Програма за заетост и социални иновации (EASI)	35
13. Програма IPARD II на Република Сърбия.....	38
III. Примери за различните програми	43
IV. Заключение.....	62
V. VI. Източници	62

I. Въведение

Настоящото електронно ръководство за европейско финансиране за туризма е изготвено по проект “Магията на синергиите“. Водещ партньор по проекта е община Елин Пелин, България. Проектни партньори са Туристическа организация Лесковац, Република Сърбия и Център за развитие – Ябланица, Пчиня окръзи, Република Сърбия. Сред основните цели на проекта са:

- Да се създаде синергичен ефект от съвместното влияние на участниците в туризма в областта на свързването на фестивали, разработване на общи политики за развитие на туризма и нови туристически продукти в трансграничния район Елин Пелин и Лесковац;
- Да се проведат маркетингови дейности, насочени към туристическите оператори и доставчиците на туристически услуги за популяризиране на новите съвместни туристически продукти (нови фестивали);
- Да се повиши капацитета на туристическите участници в трансграничния район Елин Пелин и Лесковац за прилагане на модел за устойчиво развитие на туризма чрез споделяне на най-добри практики, опит и „ноу-хау“.

1. Цел на ръководството

Целта на настоящото електронно ръководство е да предостави на заинтересованите от развитието на туризма в трансграничната дестинация Елин Пелин – Лесковац страни полезна и практически насочена информация и насоки за възможностите за европейско финансиране на идеи и проекти, свързани с устойчивото развитие на Елин Пелин Лесковац като атрактивна туристическа дестинация. Ръководството представя конкретно програмите, одобрени за финансиране, през многогодишната финансова рамка 2014-2020 г.

Ръководството може да бъде разглеждано както като инструмент за работа стъпка по стъпка в процеса на избор и кандидатстване за финансиране от Европейския съюз по конкретна програма, така и като справочник за бързо и лесно откриване на подходящите програми, по които може да кандидатстват за финансиране различните заинтересовани страни – от частни предприятия, през публични институции и неправителствени организации, до физически лица.

2. Целева група

Настоящото ръководство е насочено основно към екипите и представителите на община Елин Пелин, Туристическата организация на град Лесковац и Центъра за развитие – Ябланица,

Пчиня окръзи, Република Сърбия, като партньори по проекта „Магията на синергиите“. Това са основните групи хора, които ще отговарят пряко за устойчивото развитие, управлението и цялостното представяне на трансграничната дестинация Елин Пелин – Лесковац и които ще имат непосредствена необходимост от подробна и добре структурирана информация за възможностите за европейско финансиране на дейностите, свързани с устойчивото развитие на туризма в дестинацията.

Същевременно информацията и насоките, представени в ръководството, могат да бъдат полезни и за всички останали заинтересовани страни в региона, свързани пряко или косвено с туризма, включително на туроператори и туристически агенти, хотели и къщи за гости, неправителствени организации и сдружения, свързани с туризма, транспортни фирми, училища и университети, представители на други сектори, свързани косвено с туризма и др. Освен да се запознаят по-подробно с възможностите за европейско финансиране, които програмите, част от многогодишната финансова рамка 2014-2020 г. предоставят, те ще могат да използват ръководството като своеобразна пътна карта за развитието и финансирането на конкретни дейности, подпомагащи развитието на устойчив туризъм както за отделното предприятие/организация/институция, така и за цялата трансгранична дестинация.

3. Насоки за работа с ръководството

Информацията относно европейското финансиране за туризма за периода 2014-2020 в настоящото ръководство е представена по начин, който да улеснява и да прави по-удобна работата с разнообразието от данни, като представянето на всяка програма следва представената по-долу структура:

- Какво представлява?
- Кой може да кандидатства?
- Кои са дейностите, за чието финансиране може да се кандидатства?
- Кога и как може да се кандидатства?
- Какво е финансирането като вид и равнище?

С цел по-бързо ориентиране сред множеството програми, по-долу е представена таблица, обобщаваща кой за коя програма може да кандидатства. Именно определянето на програмите за който дадено предприятие, организация, институция или физическо лице може да кандидатства е първата стъпка в процеса на избор и кандидатстване за европейско финансиране. След това трябва да се определят съответните покани за представяне на предложения/оферти/заявления, както и да се разгледа подробно специфичната документация

и формуляри на поканата. Тази документация и формуляри се предоставят с всяка покана под формата на информационен пакет или „наръчник“ със съвети за изготвянето и подаването на предложението/офертата/заявлението. За някои програми, най-вече трансграничните и трансевропейските програми, е полезно или необходимо да се работи с партньор/и, като много от самите уебсайтове на програмите предлагат възможността за търсене на партньор, когато такъв е необходим. Последната стъпка съответно е навременното подаване на предложението/офертата/заявлението по избраната програма.

Читателите на настоящото ръководство следва да имат предвид различните видове финансова подкрепа, която Европейският съюз може да оказва. Това са т.нар. пряко и непряко финансиране. Европейският съюз предоставя пряко финансиране чрез безвъзмездни средства или непряко финансиране чрез финансови посредници. Безвъзмездните средства се рекламират чрез специални покани за представяне на предложения. В повечето случаи тези безвъзмездни средства съфинансират проекти във връзка с целите на политиката на ЕС като подобряване на европейското сътрудничество в областта на научните изследвания или образованието. Бенефициерите притежават резултатите от своята дейност. При никакви обстоятелства едни и същи разходи не могат да се финансират два пъти от ЕС (правилото за некумулятивно отпускане на безвъзмездни средства). Безвъзмездни средства не могат да бъдат отпуснати за вече приключени действия (правило за забрана за отпускане на средства със задна дата) и не трябва да генерират печалба за бенефициерите (те помагат на бенефициерите да си възвърнат финансовата инвестиция). Поканите за представяне на предложения по теми или по сектори.

Непрякото финансиране (наричано понякога „достъп до финансиране“) включва обикновено заеми, финансиране със собствен капитал и гаранции, предоставяни от финансови посредници. Те по-специално помагат на МСП да започнат, разширят и прехвърлят дейността си. И тези бенефициери притежават резултатите от своята дейност.

Финансирането от ЕС не трябва да се бърка с това, което европейските институции купуват за себе си. Услугите, строителните дейности или доставките, които европейските институции желаят да закупят, се обявяват чрез покани за представяне на оферти. ЕС притежава резултата от тези договори.

Табл. 1. Обобщена информация относно юридическите и физически лица, които могат да кандидатстват за финансиране по отделните програми в периода 2014-2020 г.

[illegible]

LIFE - NCFE			+													
LIFE - PF4										+						
Хоризонт 2020 - MSCA	+															
Хоризонт 2020 - LEIT	+															
Хоризонт 2020 - Reflective	+															
Хоризонт 2020 – инструмент за МСП	–									+						
COSME - достъп										+						
COSME - Туризм			+													
COSME - EfE												+				
Програма Творческа Европа - TCP							+									
Програма Творческа Европа – Европейски мрежи							+									
Програма Творческа Европа - ЕСК								+								
Еразъм + Мобилност	+												+			
Еразъм + Магистри			+										+			
Еразъм + Други			+													
Програма за заетост и социални иновации (EaSI) - Прогрес								+					+		+	

Програма за заетост
и социални
иновации (EaSI) -
EURES

+

+

+

Програма за заетост
и социални
иновации (EaSI) -
Финанси

+

+

+

+

II. Представяне на различните възможности за европейски финансиране за туризма

1. Европейски фонд за стратегически инвестиции

Какво представлява?

Европейският фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ) е инициатива, стартирана съвместно от Европейската комисия и групата на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) (Европейската инвестиционна банка и Европейския инвестиционен фонд), за да се подпомогне преодоляването на сегашния недостиг на инвестиции в ЕС чрез мобилизиране на частно финансиране за стратегически инвестиции.⁶ ЕФСИ може да подпомага, наред с другото:

- Стратегическа инфраструктура, включително цифрова, транспортна и енергийна
- Образование, научни изследвания, развитие и иновации
- Развитие на енергията от възобновяеми източници и ресурсната ефективност
- Малките предприятия и дружествата със средна пазарна капитализация

Кой може да кандидатства?

Всички юридически лица (всеки публичен орган, дружество, и по-специално МСП, научноизследователски организации, университети, неправителствени организации, туристически клъстери и др.) чрез финансови посредници.

Кои са дейностите, за чието финансиране може да се кандидатства?

Всеки вид полезна сделка или инвестиция за развитието на законни дейности (на МСП). Навсякъде в ЕС, включително трансгранични проекти (няма географски квоти). Такива дейности могат например да са насочени към:

- Пътни инфраструктури (регионални летища, пристанища и т.н.)
- Енергийна ефективност за хотели и туристически курорти
- Възстановяване на изоставени промишлени терени с цел използване за отдих
- Споразумения за финансиране на МСП в областта на туризма⁷
- Създаване на „инвестиционни платформи“ (ИП), предназначени за туризма⁸

Кога и как може да се кандидатства?

За заеми или банкови гаранции подайте заявления до финансовите посредници (търговски банки и др.), подпомагани от ЕФСИ (вж. достъп до финансиране).

Какво е финансирането като вид и равнище?

Видът и равнището на финансиране по ЕФСИ са най-различни.

Вноските от ЕФСИ и ЕСИФ (европейски структурни и инвестиционни фондове) могат да бъдат обединени на равнището на проект, финансов инструмент и чрез инвестиционни платформи⁹.

2. Европейски фонд за регионално развитие

Какво представлява?

Европейският фонд за регионално развитие (ЕФРР) е един от петте европейски структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ)¹⁰. Съгласно правилата за ЕСИФ всяка държава членка трябва да изготви стратегически план, в който се посочват нейните цели и инвестиционни приоритети за използването на тези фондове за периода 2014—2020 г. След като направените от Европейската комисия коментари бъдат надлежно отразени, този план става „споразумение за партньорство“. Държавите членки трябва също така да изготвят „оперативни програми“, чрез които приоритетите, изброени в споразумението за партньорство, се разпределят по отделни действия. „Оперативните програми“ (ОП) се изпълняват от определени от държавите членки управляващи органи (на национално, регионално или друго равнище).

ЕФРР има за цел да засили икономическото и социалното сближаване в Европейския съюз, като възстанови нарушеното равновесие между регионите в него. Той може да осигури необходимата подкрепа за подобряване на конкурентоспособността и качеството на туризма на регионално и местно равнище, по-специално в райони (промишлени/земеделски) в упадък или такива, в които се извършва обновяване на градската среда.

Подкрепата от ЕФРР може да бъде насочена към 11 „тематични цели и инвестиционни приоритети“ в съответствие с политическите приоритети на Европа до 2020 г. Най-подходящите за туристическия сектор вероятно са:

- Научноизследователска дейност и иновации (№ 1)
- Информационни и комуникационни технологии (№ 2)
- Конкурентоспособност на малките и средните предприятия (№ 3)
- Преминаване към нисковъглеродна икономика (№ 4)
- Опазване на околната среда и ресурсна ефективност (№ 6)
- Трудова заетост и подкрепа за мобилността на работната сила (№ 8)
- Образование, умения и учене през целия живот (№ 10)

ЕФРР не само подпомага регионални и национални програми в държавите членки. Той също така финансира „Европейското териториално сътрудничество" (ЕТС), което обхваща програми за трансгранично сътрудничество (известни като „Interreg A“),¹¹ програми за транснационално сътрудничество (известни като „Interreg B“, между региони от различни държави — членки на ЕС, вж. по-долу) и програми за междурегионално сътрудничество (известни като „Interreg C“, действащи на общоевропейско равнище). Освен това ЕТС може да допринесе за „макрорегионалните стратегии“.¹²

За повече информация разгледайте страницата на Европейския фонд за регионално развитие на InfoRegio.

Кой може да кандидатства?

Всички юридически лица (всеки публичен орган, дружество и по-специално МСП, научноизследователски организации, университети, неправителствени организации, туристически клъстери и др.)

Кои са дейностите за чието финансиране може да се кандидатства?

Тези програми могат например да подпомагат:

- свързани с туризма научни изследвания, технологично развитие и иновации, включително иновативни услуги и клъстери (инкубатори за туристически услуги, живи лаборатории, демонстрационни проекти и др.)
- разработване на свързани с туризма продукти в областта на ИКТ (приложения, извличане на данни и т.н.)
- развитие на иновативни туристически услуги, по-специално в по-необлагодетелствани и отдалечени региони с неразвити индустриални структури и силна зависимост от туризма (нови бизнес модели, оползотворяване на нови идеи и т.н.)
- разработване на продукти и услуги с висока добавена стойност в нишови пазари (здравен туризъм, туризъм за третата възраст, културен и екотуризм, кулинарен туризъм, спортен туризъм и т.н.) чрез мобилизиране на специфични местни ресурси и следователно допринасяне за интелигентна регионална специализация
- клъстерни дейности¹³ между различни туристически индустрии, както и с творчески индустрии, за разнообразяване на регионалните туристически продукти и удължаване на туристическия сезон (напр. корабния туризъм и туризма с лодки, както и круизния туризъм)

- дейности, свързващи крайбрежните региони с вътрешността за по-интегрирано регионално развитие
- мерки за подобряване на енергийната ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници сред МСП в областта на туризма
- опазване, популяризиране¹⁴ и развитие на природни и културни туристически активи и свързани с тях услуги
- малка по мащаб културна и устойчива туристическа инфраструктура¹⁵
- мерки в полза на предприемачеството, самостоятелната заетост и създаването на предприятия, както и интернационализация на МСП и клъстери в областта на туризма
- професионално обучение, усъвършенстване на уменията

Кога и как може да се кандидатства?

Започнете като проверите Програмите по ЕФРР, които са налични във вашия регион, и се уверете, че проектът ви отговаря на критериите за подбор и инвестиционните приоритети¹⁷. Следвайте процедурите за кандидатстване на съответния управляващ орган (някои имат текуща процедура, други приемат заявления само в определени периоди — за подробности вж. уебсайта на вашия управляващ орган). Управляващият орган може да ви посъветва за всеки етап от кандидатстването по проекта.

За заеми или банкови гаранции подайте заявление до финансовите посредници (търговски банки и др.), подпомагани по-специално от JEREMIE (вж. бележката под линия по-горе).

Какво е финансирането като вид и равнище?

Видът и равнището на финансиране се различават при различните програми в зависимост от нуждите и изборите на всяка държава членка. Разпределението на средствата по ЕФРР може да стане чрез безвъзмездни средства за индивидуални получатели и консорциуми, заеми; рисков капитал и кредитни гаранции чрез финансови инструменти¹⁶, както и чрез обществени поръчки (за услуги за оказване на подкрепа, проучвания за осъществимост и т.н.). По отношение на безвъзмездните средства максималният процент на съфинансиране е 50 % за най-развитите региони, 60 % за регионите в преход (и 80 % в изключителни случаи) и 85 % за по-слабо развитите региони.

3. Кохезионен фонд

Какво представлява?

Кохезионният фонд (КФ) е един от петте европейски структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ)¹⁹. Съгласно правилата за ЕСИФ всяка държава членка трябва да изготви стратегически план, в който се посочват нейните цели и инвестиционни приоритети за използването на тези фондове за периода 2014—2020 г. След като направените от Европейската комисия коментари бъдат надлежно отразени, този план става „споразумение за партньорство“. Държавите членки трябва също така да изготвят „оперативни програми“, чрез които приоритетите, изброени в споразумението за партньорство, се разпределят по отделни действия²⁰. „Оперативните програми“ (ОП) се изпълняват от определени от държавите членки управляващи органи (на национално, регионално или друго равнище).

Кохезионният фонд е предназначен за държавите членки, чийто брутен национален доход (БНД) на глава от населението е под 90 % от средния за ЕС21, с цел да се намалят икономическите и социални различия и да се насърчи устойчивото развитие. В съответствие със специфичните за всяка държава нужди от инвестиции и инфраструктура КФ може да подкрепя:

- инвестиции в областта на околната среда, включително в области, свързани с устойчивото развитие и енергетиката, които предполагат ползи за околната среда²²
- трансевропейските транспортни мрежи (TEN-T) в областта на транспортната инфраструктура

За повече информация вж. страницата на Кохезионния фонд на Inforegion.

Кой може да кандидатства?

Вж. предишния раздел.

Кои са дейностите за чието финансиране може да се кандидатства?

Те зависят от нуждите на всяка отговаряща на условията за финансиране държава членка съгласно определеното в нейните оперативни програми²⁴.

Кога и как може да се кандидатства?

Вж. фиша за „Европейски фонд за регионално развитие“.

Какво е финансирането като вид и равнище?

Безвъзмездни средства. Равнище на финансиране, определено в изготвените от управляващите органи покани. Максимален процент на съфинансиране: 85 %.

4. Европейски социален фонд

Какво представлява?

Европейският социален фонд (ЕСФ) е един от петте европейски структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ)²⁵. Съгласно правилата за ЕСИФ всяка държава членка трябва да изготви стратегически план, в който се посочват нейните цели и инвестиционни приоритети за използването на тези фондове за периода 2014—2020 г. След като направените от Европейската комисията коментари бъдат надлежно отразени, този план става „споразумение за партньорство“. Държавите членки трябва също така да изготвят „оперативни програми“ (ОП), чрез които приоритетите, изброени в споразумението за партньорство, се разпределят по отделни действия. Тези оперативни програми могат да обхващат държави членки и/или регион като цяло или да бъдат под формата на програми за сътрудничество с участието на повече от една държава. „Оперативните програми“ се изпълняват от определени от държавите членки управляващи органи (на национално, регионално или друго равнище).

Целта на Европейския социален фонд по-специално е да се подобри заетостта и мобилността (на работниците), както и нивото на професионална квалификация в ЕС. За повече информация разгледайте страницата на Европейския социален фонд.

Кой може да кандидатства?

Всички юридически лица, извършващи дейност на пазара на труда или в областта на образованието и обучението (напр. МСП, търговска палата, синдикална организация, фондация, НПО и др.).

Кои са дейностите за чието финансиране може да се кандидатства?

Действията, отговарящи на условията за финансиране, са изброени в „оперативните програми“, изготвени от държавите членки. В зависимост от техния избор, финансирането от Европейския социален фонд може да се използва, наред с другото, за:

- обучение на работници с цел подпомагане на дружества, които трябва да се справят с преструктуриране или липса на квалифицирани работници
- обучение на хора в затруднено положение и на тези, спадащи към групи в неравностойно положение, за подобряване на уменията и работните места

- подпомагане на взаимното обучение, създаване на мрежи и разпространение и насърчаване на добри практики и методологии в областта на социалните иновации

По-голямата част от действията са на регионално или национално равнище, но ЕСФ може също така да подпомага транснационално и междурегионално сътрудничество в зависимост от подхода, определен в оперативните програми.

Кога и как може да се кандидатства?

Държавите членки управляват оперативните програми по линия на ЕСФ, които включват рекламиране на възможностите за финансиране по линия на ЕСФ, предоставяне на специфична информация и избор на подходящи проекти. Поради това заинтересованите субекти следва да се свържат с управляващи органи на ЕСФ в своята държава или регион чрез страницата „Подкрепа във вашата държава“.

Какво е финансирането като вид и равнище?

ЕСФ предоставя безвъзмездни средства. Всички проекти трябва да бъдат съфинансирани с максимално участие от ЕС от 50 % до 85 % (95 % в изключителни случаи) от общите разходи по проекта в зависимост от относителното благоденствие на региона („По-силно развити региони“, „Региони в преход“ или „По-слабо развити региони“). Равнището на финансиране е различно в зависимост от проекта и оперативната програма. Изброените по-долу примери са в диапазона между 50 000 EUR и 3 милиона евро.

ЕСФ може да подпомага също така действия чрез финансови инструменти, включително микрокредити и гаранционни фондове.

5. Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони

Какво представлява?

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони“ (ЕЗФРСР) има за цел, наред с другото, да насърчава икономическото развитие в селските райони. Средствата за развитие на селските райони се разпределят от управляващите органи, определени от държавите членки. В зависимост от нуждите и изборите на всяка държава членка, подпомагане може да бъде предоставено за:

- разнообразяването с неселскостопански дейности при земеделски стопани
- развитието на неселскостопански МСП в селските райони, които се занимават с устойчив и отговорен туризъм
- възстановяването/подобряването на културното и природното наследство на селата и

ландшафта в селските райони.

За повече информация вж. Портала за развитие на селските райони за периода 2014—2020 г.

Кой може да кандидатства?

- Всяко физическо или юридическо лице, извършващо дейност в селските райони (земеделски стопанин, горско стопанство, МСП, извършващи дейност в селските райони, и др.)
- „Местни групи за действие“ (LEADER — CLLD)

Кои са дейностите за чието финансиране може да се кандидатства?

Отговарящите на условията за финансиране действия са изброени в националните и регионалните „Програми за развитие на селските райони“ (ПРСР), изготвени от държавите членки. В зависимост от техния избор ПРСР могат да подпомагат²⁷:

- дейности за професионално обучение и придобиване на умения (курсове, семинари, индивидуално обучение и др., например относно начините за развитие на селски туризъм), демонстрационни дейности и действия за осведомяване
- консултантски услуги в помощ на земеделски стопани, горски стопани, други лица, стопанисващи земи, и МСП в селските райони за подобряване на икономическите им резултати
- помощ при стартиране, както и инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони (настаняване в селски райони, магазини, ресторанти, екскурзии и т.н.)
- изготвяне и актуализиране на планове за развитие на общините и селата в селските райони²⁸
- инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдых, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура;
- проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на села, ландшафта в селски райони и обекти с висока природна стойност, включително съответните социално-икономически аспекти, както и действия за повишаване на екологичната информираност;
- сътрудничество, в което участват най-малко два субекта (създаване на клъстери и мрежи; сътрудничество между малки икономически оператори за организиране на съвместни работни процеси и споделяне на оборудване и ресурси и за развитие и/или реализиране на пазара на туристически услуги, отнасящи се до селски туризъм и др.)

Кога и как може да се кандидатства?

Установете кой е управляващият орган, който отговаря за програмата, съответстваща на местоположението и обхвата на вашия проект. Посоченият управляващ орган публикува на уебстраницата си информация за подаването на заявление. Управляващите органи са изброени на уебсайтовете на Министерствата на земеделието в държавите членки.

Какво е финансирането като вид и равнище?

ЕЗФРСР предоставя безвъзмездни средства с минимално процентно участие от 20 %. Всяка „Програма за развитие на селските райони“, изготвена от държавите членки, включва таблица, определяща специфичното за ЕЗФРСР процентно участие за всеки вид операция. Когато е приложимо, в тази таблица се посочва поотделно размерът на участието на ЕЗФРСР за по-слабо развитите региони и за останалите региони.³⁰ Също така в ПРСР се определя какво се приема за малка по мащаб инфраструктура. За действия за сътрудничество подпомагането е ограничено до максимален срок от 7 години.

6. Европейски фонд за морско дело и рибарство

Какво представлява?

Европейският фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР), който заменя Европейския фонд за рибарство, включва сред приоритетите си увеличаване на заетостта и териториалното сближаване в общностите в крайбрежните региони и регионите на вътрешните водоеми, които зависят от риболова и аквакултурите. Това следва да бъде постигнато чрез:

- насърчаване на икономическия растеж, социалното приобщаване, създаването на работни места и подпомагането на трудовата мобилност в тези общности;
- диверсификация на дейностите в рамките на сектора на рибарството, както и в други сектори на морската икономика.

На всяка държава членка се предоставя дял от общия бюджет на фонда, който зависи от мащаба на нейната риболовна индустрия. След това държавата изготвя „оперативна програма“, в която се посочва как тя възнамерява да изразходва средствата. След като програмата бъде одобрена от Комисията, нейното изпълнение зависи от определения от всяка държава членка управляващ орган (на национално или регионално равнище)³¹.

Управляващите органи, които отговарят за изпълнението на оперативните програми по линия на ЕФМДР, прехвърлят редица задачи на „Местните инициативни рибарски групи“ (МИРГ).

Тези партньорства между операторите в рибарството и други местни частни/публични заинтересовани страни определят местните стратегии за развитие³². МИРГ управляват също така бюджет за техническо и финансово подпомагане на изпълнението на техните местни стратегии чрез специфични проекти.

Съгласно тези местни стратегии, финансирането е налично по-специално за културното рибарство и морското културно наследство. То може да обхване свързани с туризма проекти, като екотуризъм, туризъм с цел наблюдение на риболовни дейности и риболовен туризъм³³, местна гастрономия (рибни ресторанти и ресторанти за морска храна), настаняване, туристически пътеки, гмуркане и т.н.

Общата цел на подкрепата, предоставяна от ПМДР 2014 -2020 г., е постигането на динамично, устойчиво и конкуретоспособно развитие на рибарството и аквакултурата в периода 2014-2020 г.

За повече подробности вж. уебсайта на ЕФМДР.

Кой може да кандидатства?

Всички юридически и физически лица в общностите в крайбрежните региони и регионите на вътрешните водоеми.

Кои са дейностите за чието финансиране може да се кандидатства?

ЕФМДР може да подпомага операции, като например:

- проучвания;
- проекти, включително пробни проекти и проекти за сътрудничество;
- конференции, семинари, форуми и работни срещи;
- информиране на обществеността и споделяне на най-добри практики, кампании за повишаване на осведомеността и свързани с това дейности за информиране и разпространение на информацията, като например рекламни кампании, прояви, разработване и поддръжка на уебсайтове и платформи на заинтересовани страни;
- професионално обучение, учене през целия живот и придобиване на нови професионални умения, позволяващи на специалистите в сектора на рибарството или техните семейни да започнат туристически дейности или да извършват допълнителни дейности в областта на туризма.

Кога и как може да се кандидатства?

Установете кой е управляващият орган, който отговаря за програмата, съответстваща на

местоположението и обхвата на вашия проект. Посоченият управляващ орган публикува на уебстраницата си информация за подаването на заявления: Списък на националните органи. Също така проверете дали във вашата област има „Местна инициативна рибарска група“. Онлайн ще намерите инструменти и помощ за „Местни инициативни рибарски групи“ и местни заинтересовани страни.

Какво е финансирането като вид и равнище?

ЕФМДР предоставя безвъзмездни средства за съвместно финансиране на проекти, в съчетание с национално финансиране. В оперативната програма на всяка държава се определя процентът на участие на ЕФМДР, приложим за всяка от целите. Максималният процент на участие на ЕФМДР е 75 % от допустимите публични разходи. Минималният процент на участие на ЕФМДР е 20 %.

7. LIFE

Какво представлява?

„LIFE“ е финансовият инструмент, с който се подпомагат проекти за опазване на околната среда и природата в целия ЕС. Приоритетните области на нейната подпрограма за околната среда са:

- Околна среда и ресурсна ефективност³⁴
- Природа и биологично разнообразие³⁵
- Управление и информация, свързани с околната среда³⁶.

Приоритетните области на нейната подпрограма за действия по климата са:

- Смекчаване на изменението на климата (допринася за намаляването на емисиите на парниковите газове)
- Адаптация към изменението на климата (допринася за увеличаването на устойчивостта към изменението на климата)
- Управление и информация, свързани с климата

За повече информация вж. уебсайта на програма LIFE и многогодишната работна програма LIFE за периода 2014—2017 г.

Кой може да кандидатства?

БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА „ТРАДИЦИОННИ ПРОЕКТИ“

- всички юридически лица (МСП, НПО, публични органи и др.)⁴¹

ЗАЕМИ И/ИЛИ БАНКОВИ ГАРАНЦИИ— NCFF

- всички юридически лица

ЗАЕМИ И/ИЛИ БАНКОВИ ГАРАНЦИИ— PF4EE

- (главно) МСП и по-големи дружества със средна пазарна капитализация

Кои са дейностите за чието финансиране може да се кандидатства?

Най-подходящите действия са вероятно тези, предвидени в рамките на така наречените „традиционни проекти“, които могат да бъдат под различна форма:

- пилотните проекти са проекти, при които се оценява ефективността на даден метод/подход, който е нов или е бил използван в различен (географски, екологичен, социално-икономически) контекст; чрез тях се сравняват резултатите от метода/подхода с тези, получени от най-добрите практики, за да се определи дали той следва да се изпитва в по-голям мащаб (т.е. в демонстрационен проект), и се предоставя информация на заинтересованите страни;
- демонстрационните проекти се изпитва и оценява метод/подход, който е нов или е бил използван в различен контекст; чрез тях се предоставя информация на други заинтересовани страни за резултатите и при целесъобразност те се насърчават да прилагат тези методи/подходи³⁸;
- проекти с най-добра практика означава проекти, които прилагат подходящи, разходно-ефективни и съвременни техники, методи и подходи, като се взема предвид специфичният контекст на проекта проекти за предоставяне на информация, повишаване на осведомеността и разпространение, свързани с някоя от приоритетните области.

Въпреки че по програма „LIFE“ не се финансират големи инфраструктурни проекти, тя може да подпомага инвестиции в „екологосъобразна инфраструктура“ чрез безвъзмездни средства и заеми/банкови гаранции — вж. по-долу, NCFF (Инструмент за финансиране на природен капитал) и PF4EE (Инструмент за частно финансиране за енергийна ефективност). Екологосъобразната инфраструктура (ЕИ) се отнася до мрежа с високо природно качество и полуестествени области³⁹, която е създадена и се управлява, за да осигурява широк обхват от

екосистемни услуги — от опазване на биологичното разнообразие до качеството на водата. Тези услуги включват също така дейности, свързани с отдих и туристически дейности. Екологосъобразната инфраструктура е съставена от различни елементи, включващи от живи плетове, рибни проходи и рампи или надлези на магистралите за мечки до мерки, засягащи цели екосистеми, като свободно течащите реки. Тъй като някои екосистеми се простират отвъд националните граници⁴⁰, е много вероятно да има проекти за екологосъобразна инфраструктура на равнището на ЕС.

Кога и как може да се кандидатства?

За безвъзмездни средства отидете на страницата за финансиране на програма „LIFE“. С изключение на „традиционните проекти“, кандидатите могат да използват формуляра за кандидатстване, предоставен в пакета за кандидатстване по програма „LIFE“ (който е достъпен на същата страница), и да го подадат до „Изпълнителна агенция за малките и средните предприятия“ (EASME). Предложенията за „традиционни проекти“ трябва да бъдат създадени и подадени чрез инструмента eProposal. При изготвянето на предложението кандидатите могат да се консултират със съответните национални звена за контакт на програма LIFE в държавите членки.

За заеми или банкови гаранции подайте заявления до финансовите посредници (търговски банки и др.), подпомагани от „Инструмента за финансиране на природен капитал“ (NCFF) или „Инструмента за частно финансиране за енергийна ефективност“ (PF4EE).

Какво е финансирането като вид и равнище?

БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА „ТРАДИЦИОННИ ПРОЕКТИ“. От 500 000 EUR до 1,5 милиона евро, с максимален процент на съфинансиране 60 %, с изключение на проекти, насочени към приоритетни местообитания и видове (75 %).

ЗАЕМИ И/ИЛИ БАНКОВИ ГАРАНЦИИ— NCFF. „Инструментът за финансиране на природен капитал“ (NCFF) подпомага избрани финансови посредници, предоставящи заеми/банкови гаранции за екологосъобразна инфраструктура (вж. по-горе) и други видове предварителни инвестиции, предвидени в пилотни проекти, които генерират приходи или спестяват разходи. Това може да се отнася за плащанията за екосистемни услуги (напр. програми за опазване и подобряване на горското стопанство, биологичното разнообразие, за намаляване на замърсяването на водите или почвите), както и за предприятия, насочени към биологичното разнообразие и адаптацията (напр. устойчиво горско стопанство, селско стопанство, аквакултури, екотуризм). През пилотната фаза за периода 2014—2017 г. определените проекти трябва да се осъществяват в рамките на ЕС—28 и да са в размер от 5 до 15 милиона евро.

ЗАЕМИ И/ИЛИ БАНКОВИ ГАРАНЦИИ — PF4EE. За малки инвестиции в енергийната ефективност, способни да използват пестенето на енергия за предварително изплащане на заема. Този инструмент помага на финансовите посредници да увеличат своите кредитни дейности и да предлагат по-добри условия за инвестиране между 40 000 EUR и 1 125 000 милиона евро (срок на кредита от 4 до 20 години)

8. Хоризонт 2020

Какво представлява?

Като обединява три предишни програми/инициативи⁴³, „Хоризонт 2020“ представлява рамковата програма на ЕС за научни изследвания и иновации (2014—2020 г.). Тя е съставена от „програмни раздели“ (наричани също така „стълбове“), някои от които са разделени на подраздели. Най-интересните раздели за туризма вероятно са:

- „Високи постижения в научната област“

о подраздел MSCA („Действията по програма Мария Склодовска-Кюри“) за професионално развитие и обучение на изследователи — с акцент върху иновативните умения — във всички научни дисциплини чрез световна и междусекторна мобилност

- „Водещи позиции в промишлеността“

о подраздел програма LEIT („Водещи позиции при базовите и промишлените технологии“), която наред с другото отговаря за по-голяма конкурентоспособност на европейските сектори на културата и творчеството чрез стимулиране на иновации в областта на ИКТ в технологиите на МСП

- „Обществени предизвикателства“⁴⁴

о подраздел програма „Европа в един променящ се свят — приобщаващи, новаторски и мислещи общества“, наричана оттук нататък Reflective, за разглеждане по-специално на въпроси свързани със спомени, личности, толерантност и културно наследство

- „инструмент за МСП“ за МСП с висок потенциал за развитие на особено значими иновативни продукти, услуги или процеси, които са способни да се справят с глобалната конкуренция на пазара

За подробности относно структурата и процедурите вж. сайта на „Хоризонт 2020“ на Европейската комисия.

Кой може да кандидатства?

MSCA, LEIT И REFLECTIVE

- Всички физически или юридически лица (всеки публичен орган, дружество, научноизследователски организации, университети, неправителствени организации и т.н.), независимо от тяхното място на установяване или пребиваване, но които притежават оперативния и финансов капацитет да изпълняват предложените научноизследователски задачи⁶⁰.
- МСП за творческите индустрии (по-специално, но не изключително определени от LEIT)
- Доставчици на ИКТ технология (по-специално, но не изключително определени от LEIT)

ИНСТРУМЕНТ ЗА МСП

- МСП

Кои са дейностите за чието финансиране може да се кандидатства?

MSCA

„Действията по програмата Мария-Склодовска Кюри“ финансират по-специално а) „индивидуални стипендии“⁴⁵, които позволяват на изследователите да работят по проекти във и извън Европа; б) „иновативни мрежи за обучение“⁴⁶, които предлагат съвместно обучение на изследователи и/или докторски програми, предлагани от университети, научноизследователски институции и неакадемични организации; и в) „обмен на персонал за научноизследователска и иновативна дейност“, който позволява обмен на персонал, т.е. между академичния и неакадемичния сектор. Вж. джобен наръчник за MSCA.

LEIT

Този подраздел програма финансира „Иновативни действия“ ⁴⁷ и „Координационни и спомагателни действия“⁴⁸, които са от интерес за туристическия сектор. „Иновативните действия“ следва, наред с другото, да развиват иновативни продукти, инструменти, приложения и услуги в областта на ИКТ, предназначени за секторите на културата и творчеството ⁴⁹ (напр. 3D, добавена реалност, напреднал потребителски интерфейс, визуални компютърни дейности).⁵⁰ Предложенията следва да показват ясно техния висок търговски и иновативен потенциал. „Координационните и спомагателните действия“ са насочени към неизследователски дейности като разпространение на резултати и насърчаване на използването на произтичащи от ИКТ иновации благодарение на устойчивата мрежа от „мултипликатори“. Те могат също така да допринесат за свързването на МСП от сектора на творчеството с подходящи източници на финансиране (напр. заеми, рисков капитал, инвестиране от

неформални инвеститори, колективно инвестиране и др.) и с международни бизнес мрежи.

REFLECTIVE

Този подраздел програма финансира по-специално „Научноизследователски и иновативни дейности“⁵¹, „Иновативни дейности“ и „Координационни и спомагателни дейности“ относно предаването на европейското културно наследство⁵², опазването на европейските крайбрежни и морски културни ландшафти⁵³, цифрови културни активи и виртуален музей⁵⁴, 3D моделиране на културното наследство⁵⁵ и иновативни модели за повторно използване на културното наследство⁵⁶.

ИНСТРУМЕНТ ЗА МСП

Инструментът за МСП подпомага оценката на техническо-икономическата осъществимост⁵⁷ на иновативната концепция, както и изготвянето на бизнес план. Ако в проучването за осъществимост се заключава, че концепцията има потенциал, но изисква допълнително финансиране, преди да може да бъде пусната на пазара, инструментът за МСП може да подпомогне фазата на разработване и демонстрация.⁵⁸⁵⁹ И накрая, но не последно място, той може да улесни достъпа до финансиране на риска.

Кога и как може да се кандидатства?

Натиснете тук за отворени покани за представяне на предложения или търсене по ключова дума. За повече информация относно процедурите за кандидатстване вж. портала за участие за научни изследвания и иновации и онлайн наръчника H2020. За допълнителна помощ се свържете със службата за поддръжка на програма „Хоризонт 2020“, вашето национално звено за контакт (за определяне на подходящи покани) или мрежата „Enterprise Europe“ (за МСП). Освен това можете да намерите партньори за различни видове сътрудничество в базата данни на мрежата „Enterprise Europe“ (EEN).

Какво е финансирането като вид и равнище?

MSCA. Безвъзмездни средства на всички етапи от професионалното развитие на изследователи, от кандидатите за докторска степен до опитни изследователи. „Индивидуални стипендии“: продължителност от 12 до 24 месеца; финансовото участие на ЕС е изчислено въз основа на „разход за научноизследователска единица“ от 4650 EUR/месечно⁶¹ + 800 EUR/месечно за разходи за изследователски проект + 650 EUR/месечно за разходи за управление на приемащата институция. „Иновативни мрежи за обучение“ („Европейски мрежи за обучение“): изследвания и иновативно обучение от 3 до 36 месеца; максимално финансово участие на ЕС

в размер на 3 186 000 EUR⁶². „Обмен на персонал за научноизследователска и иновативна дейност“: проект с продължителност до 4 години, който предлага безвъзмездни средства за командироване на служители за период от 1 месец до 1 година; финансовото участие на ЕС е в размер на 4500 EUR месечно⁶³

LEIT И REFLECTIVE. За „Научноизследователски и иновативни дейности“, безвъзмездни средства за проекти, продължаващи обикновено от 36 до 48 месеца, със среден процент на участие от ЕС в размер от 2 до 5 милиона евро за периода. Помощта може да покрива 100 % от общите допустими разходи. За „Иновативни дейности“, безвъзмездни средства за проекти, продължаващи обикновено от 30 до 36 месеца, със среден процент на участие от ЕС в размер от 2 до 5 милиона евро за целия период. Безвъзмездните средства могат да покрият 100 % от общите допустими разходи за организации с нестопанска цел и най-много 70 % за субекти със стопанска цел (дружества и др.). За „Координационни и спомагателни дейности“, безвъзмездни средства за проекти, продължаващи обикновено от 12 до 30 месеца, със средно участие от ЕС в размер от 500 000 EUR до 2 милиона евро за целия период. Помощта покрива 100 % от общите допустими разходи.⁶⁴

ИНСТРУМЕНТ ЗА МСП. За извършването на оценка на осъществимостта се предоставят безвъзмездни средства в размер на 500 000 EUR (еднократна сума) с обичайна продължителност от 6 месеца, които обхващат най-много 70 % от общите разходи по проекта. За проекти за развитие на иновации и демонстрационни проекти се отпускат безвъзмездни средства в размер от 500 000 EUR до 2,5 милиона евро (ориентировъчни граници за обичаен срок от 1 до 2 години, обхващащи като правило 70 % от общите разходи по проекта). По отношение на финансирането на риска този инструмент позволява на финансовите посредници да предлагат на МСП по-добри заеми, гаранции или насрещни гаранции, както и хибридно финансиране, финансиране тип „мечанин“ или финансиране със собствен капитал.

9. COSME

Какво представлява?

COSME представлява програмата на ЕС за конкурентоспособност на предприятията и малките и средните предприятия (МСП). Европейската Комисия е отговорна за изпълнението на програма COSME, като частично е делегирано изпълнение и на Европейската Изпълнителна агенция за малки и средни предприятия (EASME). COSME подпомага МСП в четири области:

- улесняване на достъпа до финансиране за МСП чрез „Механизма за гарантиране на заеми“⁶⁵ и „Капиталовия механизъм за растеж“⁶⁶

- подобряване на достъпа до пазарите (главно благодарение на услуги, предоставяни от мрежата „Enterprise Europe“)
- подобряване на рамковите условия за конкурентоспособността и устойчивостта на предприятията на Съюза, главно благодарение на плана за действие в областта на туризма
- насърчаване на предприемачеството и предприемаческата култура, главно благодарение на схемата за обмен Еразъм за млади предприемачи

За повече информация вж. уебсайта на COSME.

Кой може да кандидатства?

ДОСТЪП ДО ФИНАНСИРАНЕ

- МСП

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ В ОБЛАСТТА НА ТУРИЗМА

- Всички юридически лица (МСП, НПО, публични органи и др.)

ЕРАЗЪМ ЗА МЛАДИ ПРЕДПРИЕМАЧИ

- Предприемачи

Кои са дейностите за чието финансиране може да се кандидатства?

ДОСТЪП ДО ФИНАНСИРАНЕ

Всеки вид полезна сделка или инвестиция за развитието на законни дейности на МСП⁶⁷.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ В ОБЛАСТТА НА ТУРИЗМА

Някои от целите на плана за действие в областта на туризма⁶⁸ се постигат чрез покани за представяне на предложения и покани за представяне на оферти, отворени за туристическия сектор. Те могат да се отнасят, наред с другото, до:

- развитието и/или популяризирането на устойчиви транснационални тематични туристически продукти (свързани например с европейски маршрути, посветени на специфични аспекти на нашето културно и индустриално наследство, колоездачни пътеки, екотуризм, морски и подводни области и т.н.).

- разработването и/или популяризирането на нишови продукти, които използват полезните взаимодействия между туристическия и творческия сектор на европейско равнище (напр. европейски маршрут около висококачествени продукти).
- транснационални публични и частни партньорства, разработващи туристически продукти, насочени към конкретни възрастови групи (напр. възрастни хора и младежи) за увеличаване на туристическия поток между европейските държави през ниския и средния сезон
- схеми за изграждане на капацитет за „достъпен туризъм“ (т.е. за всички, независимо от техните физически ограничения, увреждания или възраст), при които управителите на дестинации, предприемачи и т.н., могат да учат от опитни и успешни достъпни оператори, да създават полезни взаимодействия с други оператори по веригата за доставки, да опознават нови пазарни възможности и начини за правене на бизнес.

„ЕРАЗЪМ ЗА МЛАДИ ПРЕДПРИЕМАЧИ“

Тази схема за обмен позволява на младите предприемачи да прекарат от 1 до 6 месеца с опитен предприемач⁶⁹, извършващ дейност в друга европейска държава, който е готов да им бъде наставник. Младите предприемачи и техните домакини откриват нови европейски пазари или бизнес партньори, различни начини за правене на бизнес и вероятно решават да продължат сътрудничеството си в по-дългосрочен план (напр. съвместни предприятия, подизпълнителски дейности, взаимоотношение изпълнител-доставчик). Това действие улеснява също така успешното начало на дейността на младите предприемачи или укрепва новосъздаденото им предприятие. Що се отнася до предприемачите домакини, те се възползват от свежите идеи на мотивиран нов предприемач, който може да притежава специални умения или знания, които да допълват техните.

Кога и как може да се кандидатства?

За безвъзмездните средства ще намерите информацията относно поканите за представяне на предложения и процедурите за кандидатстване на страницата на Изпълнителната агенция за малките и средните предприятия (EASME), управляваща COSME, и на портала на участниците⁷⁰ в научни изследвания и иновации.

За заеми, кредитни гаранции, собствен капитал или рисков капитал използвайте търсачката за достъп до финансиране от ЕС, за да намерите финансови посредници (търговски банки и др.), намиращи се във вашата държава и подкрепяни от механизма за гарантиране на заеми или капиталовия механизъм за растеж.

Що се отнася до схемата за обмен „Еразъм за млади предприемачи“, заявлението може да се подаде онлайн или чрез звено за контакт във вашата държава на пребиваване.

Какво е финансирането като вид и равнище?

ДОСТЪП ДО ФИНАНСИРАНЕ. Интервенции (заеми, гаранции и т.н.) подпомагани от механизма за гарантиране на заеми: продължителност от най-малко 12 месеца до максимум 10 години; размер под или равен на 150 000 EUR за всички видове МСП и над тази сума при определени условия.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ В ОБЛАСТТА НА ТУРИЗМА. Безвъзмездни средства за проекти продължаващи обикновено 18 месеца със среден процент на участие на ЕС в размер на 250 000 EUR. Договори за проучвания и анализи с различната продължителност и размер.

„ЕРАЗЪМ ЗА МЛАДИ ПРЕДПРИЕМАЧИ“. Безвъзмездни средства, покриващи част от пътните и дневните разходи по време на посещението. В зависимост от държавата на престой месечната финансова помощ е в диапазона от 560 EUR до 1100 EUR (вж. таблица за месечната финансова помощ, заплащана по държава на престой).

10. Програма „Творческа Европа“

Какво представлява?

Програмата „Творческа Европа“ помага на културните и творческите организации да извършват дейност на транснационално равнище, за разпространението на културни произведения, както и за мобилността на участниците в областта на културата. „Творческа Европа“, която обединява три предишни програми („Култура“, „МЕДИА“ и „МЕДИА Мундус“), е съставена от 3 части:

- Подпрограма „Култура“ за секторите на културата и творчеството
- Подпрограма „Медиа“ за аудиовизуалната индустрия⁷¹
- Междусекторно направление за съвместни проекти между секторите на културата и творчеството и аудио-визуалните индустрии.

За повече подробности относно нейните структура и процедури вж. уебсайта на Творческа Европа.

Кой може да кандидатства?

ТРАНСНАЦИОНАЛНИ ПРОЕКТИ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

- Всички юридически лица⁷⁴, извършващи дейност в секторите на културата и творчеството; те трябва да са имали статут на юридическо лице най-малко 2 години към датата, която е краен срок за подаване на заявленията.

ЕВРОПЕЙСКИ МРЕЖИ

- Мрежи, извършващите дейност в секторите на културата и творчеството, включващи поне 15 организации членове (юридически лица), установени в най-малко 10 участващи държави; тези европейски мрежи трябва да са имали статус на юридическо лице най-малко 2 години към датата, която е краен срок за подаване на заявленията.

ЕВРОПЕЙСКИ СТОЛИЦИ НА КУЛТУРАТА

- Градове

Кои са дейностите за чието финансиране може да се кандидатства?

ТРАНСНАЦИОНАЛНИ ПРОЕКТИ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Подпрограма „Култура“ финансира транснационални дейности в рамките на и извън ЕС, насочени към развитие, създаване, производство, разпространение и запазване на продукти и услуги, които обединяват културни, артистични или други творчески изяви. Това включва дейности за развитие на умения, способности и ноу-хау, включително начини на адаптиране на цифровите технологии; за изпитване на нови бизнес и управленски модели; за организиране на международни културни дейности, като например прояви, свързани с турнета, изложби, обмен и фестивали, както и за стимулиране на интерес към европейските културни и творчески произведения и подобряване на достъпа до тях. Програмата няма да подкрепя проекти, включващи порнографски или расистки материали, или такива, пропагандиращи насилие.

ЕВРОПЕЙСКИ МРЕЖИ

Подпрограма „Култура“ подпомага европейските мрежи (т.е. структурирани групи или организации), които укрепват капацитета на секторите на културата и творчеството, да извършват дейност на транснационално и международно равнище и за адаптиране към промени и насърчаване на иновациите⁷². Ограничен брой мрежи с широко покритие ще бъдат подкрепени в балансиран диапазон от сектори. Желателно е да се подобрят полезните взаимодействия между съществуващите мрежи с цел укрепване на тяхната организационна и финансова структура и избягване на дублирането на усилия.

ЕВРОПЕЙСКИ СТОЛИЦИ НА КУЛТУРАТА

Титлата „Европейска столица на културата“ се присъжда всяка година на по един град от две държави членки в съответствие с хронологичния списък на държавите членки, отговарящи на условията за финансиране, определени за периода 2020—2033 г. (Хърватия и Ирландия през 2020 г.; Румъния и Гърция през 2021 г...). Тези градове трябва да подготвят културна програма, която да е специално предназначена за тази година. Подпрограма „Култура“ подпомага изпълнението на тази програма, която трябва да подчертава богатството и разнообразието на европейските култури и техните общи черти, както и да насърчава по-голямото разбирателство между европейските граждани.⁷³

МЕЖДУСЕКТОРНО НАПРАВЛЕНИЕ

Междусекторното направление ще улесни отпускането на заеми за културни и творчески субекти и организации. То също така ще подпомага транснационални дейности в сектора на културата, творчеството и аудио-визията, например за обмен на опит и ноу-хау, свързани с новите бизнес модели и модели на управление.

Кога и как може да се кандидатства?

Информацията относно поканите за представяне на предложения и процедурите за кандидатстване е налична на уебстраницата на Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура и чрез информационните бюра по програмата „Творческа Европа“.

Що се отнася до Европейските столици на културата, заинтересованите страни следва да очакват обявяването на конкурс в собствената им държава (6 години преди държавата да стане на свой ред домакин). Органът, който отговаря за този конкурс (обикновено Министерството на културата), публикува покана за подаване на заявления — вж. „Европейски столици на културата за периода 2020—2033 г. — Насоки за държавите за подготовка на тръжната процедура“).

Какво е финансирането като вид и равнище?

ТРАНСНАЦИОНАЛНИ ПРОЕКТИ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО. За „малки по мащаб проекти за сътрудничество“ (с продължителност най-много 48 месеца и изпълнени от консорциум от поне 3-ма партньори от 3 различни участващи държави), безвъзмездни средства в размер до 200 000 EUR, които представляват най-много 60 % от допустимия бюджет. За „големи по мащаб проекти за сътрудничество“ (най-много 48 месеца и изпълнени от

консорциум от поне 6-ма партньори от 6 различни участващи държави), безвъзмездни средства в размер до 2 милиона евро, които представляват най-много 50 % от допустимия бюджет.

ЕВРОПЕЙСКИ МРЕЖИ. Безвъзмездни средства за действие, отпуснати съгласно тригодишно рамково споразумение за партньорство, което да не надвишава 250 000 EUR годишно. Максималният процент на съфинансиране е в размер на 80 % от общите допустими разходи.

ЕВРОПЕЙСКИ СТОЛИЦИ НА КУЛТУРАТА. Всеки град, който притежава титлата „Европейска столица на културата“, получава 1,5 милиона евро (награда „Мелина Меркури“), при условие че отговаря на редица критерии и е изпълнил препоръките на органите на ЕС.

МЕЖДУСЕКТОРНО НАПРАВЛЕНИЕ. През 2016 г. ще бъде създаден механизъм за финансови гаранции в размер на 750 милиона евро, който ще позволи на финансовите посредници да кредитират повече от тези сектори.

11. Еразъм + Какво представлява?

Целта на „Еразъм+“ е да се повишат уменията и пригодността за заетост, както и да се модернизират образованието и обучението. Освен новата спортна дейност и програмата „Младежта в действие“ тя обединява 6 други предишни програми:

- Програмата за учене през целия живот („Еразъм“, „Леонардо да Винчи“, „Коменски“ и „Грюндвиг“)

„Еразъм Мундус“, „Темпус“, „Алфа“, Edulink и програмата за сътрудничество с индустриализираните страни

За повече подробности относно нейната структура и процедури вж. уебсайта на „Еразъм +“.

Кой може да кандидатства?

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ ВЪВ ВИСШИТЕ УЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ/ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ (ПОО)

Университети и други висши учебни заведения/Професионални училища

- Всички юридически лица, извършващи дейности на пазара на труда или в областта на образованието и обучението (напр. МСП, търговска палата, синдикална организация, фондация, НПО и др.)

СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ СТЕПЕНИ

- Университети и други висши учебни заведения (кандидатстващи от името на консорциум)
- Всички юридически лица, които допринасят пряко и активно за получаването на съвместна магистърска степен (напр. МСП, търговска палата, синдикална организация, фондация, НПО и т.н.)

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА/СЪЮЗ НА ЗНАНИЕТО/СЕКТОРНИ АЛИАНСИ НА УМЕНИЯТА

- Всички юридически лица (напр. висше учебно заведение, МСП, търговска палата, синдикална организация, фондация, НПО, културна организация, библиотека, музей и т.н.)

ЕВРОПЕЙСКИ СПОРТНИ СЪБИТИЯ

- Всички юридически лица, извършващи дейност в областта на спорта, учредени в държава по програмата

Кои са дейностите за чието финансиране може да се кандидатства?

С цел насърчаване на иновациите и пригодността за заетост програмата подпомага:

- възможности за учене за физически лица чрез проекти за мобилност на студенти и персонал във висшите учебни заведения, схема за гарантиране на заеми за подпомагане на финансирането на обучението в чужбина на студенти в магистърски програми и проекти за мобилност за учащи и персонал в системата на ПОО (професионално образование и обучение);
- сътрудничество между образователните институции, предприятия, местни и регионални органи и НПО, главно чрез съвместни магистърски степени (т.е. интегрирани международни програми за обучение на високо равнище за 60, 90 или 120 ECTS); стратегически партньорства (позволяват на организациите от различни социално-икономически сектори да развиват и разпространяват, наред с другото, иновативни практики, което води до висококачествено преподаване, обучение, учене и работа с младежта); съюзи на знанието:

а) за развитие на иновативни и мултидисциплинарни подходи за обучение и учене⁷⁵;

б) за стимулиране на предприемачеството и предприемаческите умения сред преподаватели и

работници;

в) за улесняване на обмена, потока и съвместното създаване на знания между висшето образование и предприятията); и секторни алианси на уменията⁷⁶ (за разработване и предоставяне на съвместни програми за професионално обучение и методологии за преподаване/обучение, с конкретна насоченост към учене в процеса на работа, което предоставя на учащите се умения, изисквани на пазара на труда);

- Европейски спортни събития с нестопанска цел, насърчаващи участието в спортна и физическа дейност⁷⁷.

Кога и как може да се кандидатства?

Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (ЕАСА) отговаря за изпълнението на централизирани действия (съвместни магистърски степени, стратегически партньорства, съюз на знанието и спортни дейности). Тя публикува покани за представяне на предложения на сайта си. Заявленията се подават онлайн.

За действия, които не се управляват пряко от ЕАСА (проекти за мобилност), предложенията трябва да се подават до Националната агенция на държавата, в която е създадена кандидатстващата организация.

Какво е финансирането като вид и равнище?

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ ЗА СТУДЕНТИ ВЪВ ВИСШИ УЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ.

Стажове (работно място) в чужбина в предприятие или всяко друго подобно работно място за срок от 2 до 12 месеца (без времето за път) във всяка държава по програмата⁸⁰. Безвъзмездни средства от ЕС за всеки стажант в диапазона от 300 до 700 EUR месечно (в зависимост от режимните разходи в приемащата държава) и пътни разходи до 1100 EUR.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ ЗА ОБУЧИТЕЛИ В СИСТЕМАТА НА ПОО. Стажове на съответното работно място за стажанти и студенти в професионални училища от 2 седмици до 12 месеца (без времето за път) във всяка държава по програмата. Помощта от ЕС за всеки стажант е в диапазона от 18 до 112 EUR дневно (в зависимост от режимните разходи в приемащата държава) и пътни разходи до 1100 EUR.

СЪВМЕСТНИ МАГИСТЪРСКИ СТЕПЕНИ.

Безвъзмездни средства в размер от 2 до 3 милиона евро, обхващащи 4—5 годишни проекти (в зависимост от това дали магистърската програма продължава 1 или 2 години).

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПАРТНЬОРСТВА. Безвъзмездни средства с максимален размер от 300 000 EUR за партньорство, продължаващо 2 години, и 450 000 EUR за партньорства, продължаващи 3 години.

АЛИАНСИ НА ПОЗНАНИЯТА. Безвъзмездни средства в размер на 700 000 EUR за 2-годишен алианс; 1 милион евро за 3-годишен алианс.

СЕКТОРНИ АЛИАНСИ НА УМЕНИЯТА. Безвъзмездни средства в размер на 700 000 EUR за 2-годишен алианс; 1 милион евро за 3-годишен алианс.

ЕВРОПЕЙСКИ СПОРТНИ СЪБИТИЯ. Безвъзмездни средства в размер до 2 милиона евро за спортни събития, включващи участници от поне 12 държави по програмата.

12. Програма за заетост и социални иновации (EaSI)

Какво представлява?

Програмата за заетост и социални иновации (EaSI) насърчава постигането на високо равнище на качествена и устойчива заетост, осигуряването на адекватна и достойна социална закрила, борбата срещу социалното изключване и бедността и подобряването на условията на труд. Тя обединява:

- ПРОГРЕС (Програма за заетост и социална солидарност)
- EURES (Европейски портал за професионална мобилност) и
- Финансов инструмент за гарантиране на EaSI (предназначен за микрофинансиране и финансиране на социално предприемачество)

За повече подробности относно нейните структури и процедури вж. уебсайта на EaSI и брошурата.

Кой може да кандидатства?

„ПРОГРЕС“

- Висши учебни заведения (университети) и научноизследователски институти
- Публични органи —служби по заетостта
- Социални партньори

- Експерти по оценяването и по оценките на въздействието

EURES

- Публични органи — служби по заетостта
- Търсещи работа лица (граждани на ЕС и други законно пребиваващи в държава от ЕС)
- Предприятия — МСП

Финансов инструмент за гарантиране EaSI

- Предприятия — микропредприятия
- Физически лица
- Предприятия — социални предприятия

Кои са дейностите за чието финансиране може да се кандидатства?

Програма „ПРОГРЕС“ подпомага извършването на аналитична дейност, полезна за създаването на политики, социални иновации и експериментирание в областта на социалната политика (т.е. изпитване на иновативни политики в малък мащаб и по-широко използване на най-успешните такива, включително с подкрепата на Европейския социален фонд).

EURES подпомага мобилността на работниците и помага на дружествата да наемат работници в друга европейска държава чрез целеви схеми за мобилност⁸¹ (напр. „Твоята първа работа с EURES“ за търсещи работа лица на възраст между 18 и 30 години)⁸². Освен подкрепа за установяване на връзки между умения и работни места и намиране на работа, тези схеми могат да обхващат част от разходите на МСП за обучение на новоназначени работници и за оказване на помощ при установяването им. Те също така могат да помагат на търсещите работа лица да платят пътните си разходи за интервю и/или за преместване в чужбина за започване на нова работа.

ФИНАНСОВИЯТ ИНСТРУМЕНТ ЗА ГАРАНТИРАНЕ НА EASI

Може да се използва за подпомагане на създаването или развитието на малък бизнес/социални предприятия, включително при необходимост от инвестиране, кредитиране и оборотен капитал, както и придобиването на разрешителни и други начални разходи. Финансирането не може да се използва за покриване на кредитни линии като овърдрафти или краткосрочни револвиращи заеми.

Кога и как може да се кандидатства?

Натиснете върху следващите връзки за информация относно поканите за представяне на предложения или поканите за представяне на оферти по ПРОГРЕС.

За да се възползвате от схемата за мобилност на работници вижте ръководството Твоята първа работа с EURES.

За микрокредити и микрозаеми се свържете с някой от доставчиците на микрокредити във вашата държава (достъпни са в 20 държави членки, считано към септември 2015 г.).

Заявленията се разглеждат последователно.

Какво е финансирането като вид и равнище?

ПРОГРЕС. По отношение на безвъзмездните средства във всяка покана за представяне на предложения се определя максимално равнище на финансиране. Бюджетът, който е наличен съгласно поканите за представяне на оферти, също варира.

EURES (в рамките на „Твоята първа работа с EURES“). За МСП се отпускат безвъзмездни средства за покриване на част от разходите за обучение на новоназначени работници и за оказване на помощ за установяването им (програма за интеграция)⁸⁶. За търсещите работа лица е предвидена единна ставка (или еднократна сума) за покриване на разходите, свързани с пътувания за интервю⁸⁷ и/или за установяване в друга държава след намиране на работа⁸⁸.

Финансов инструмент за гарантиране на EaSI. Доставчиците на микрокредити, подпомагани от инструмента, могат да предлагат преки или насрещни гаранции, различни форми на кредити (максимално 25 000 EUR) и капиталови инвестиции. За повече информация разгледайте страницата на Европейския инвестиционен фонд. По отношение на социалните предприятия финансовите посредници предоставят кредити и други финансови инструменти (максимално 500 000 EUR за социално предприятие, при условие че не участва на фондовия пазар и с годишен оборот до 30 милиона евро).

Съответствие между стари и нови програми

За улеснение на читателите, които вече имат предишен опит и/или са се интересували и за по-запознати с европейското финансиране за туризма за изминалия период, 2007-2013 г., е представено в табличен вид съответствието между програмите от двата периода 2007-2013 и 2014-2020 г. В рамките на многогодишната финансова рамка за периода 2014—2020 г. са добавени нови програми, като в същото време някои от програмите за периода 2007—2013 г. са обединени. Така например, „Еразъм +“ обединява седем предишни програми. Подобно на него, „Хоризонт 2020“ обединява „Седмата рамкова програма за научни изследвания“ и дейностите, свързани с иновации по „Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации“.

13. Програма IPARD II на Република Сърбия

Инструмент за предприєдинителна помощ (ИПП II) е един вид на помощ на страни, които са потенциални кандидати за членство или страните от ЕС, които са получили статут на страна-кандидатка за членство в Европейския съюз, с цел прилагане на стабилизиране и процес на присъединяване в съответствие с техните специфики. Приоритетната област на земеделието и развитието на селските райони е предназначена за страните кандидатки за членство в ЕС с цел да се подготвят за прилагането и управлението на Общата селскостопанска политика.

Програмен период IPARD II 2014-2020 предлага подкрепа за инвестиции в размер на 175 милиона евро и е предназначен за укрепване на конкурентоспособността в сектора на производството и преработката на селскостопански храни, което допълнително ще подпомогне постепенното спазване на стандартите на ЕС в областта на хигиената, безопасността на храните, ветеринарната помощ, хуманното отношение към животните и опазването на околната среда, както и диверсификация на селската икономика.

Програмата също така подкрепя създаването на групи производители, селската инфраструктура, обучения, включително разширителна служба, агро-екологични схеми, както и местни инициативи; и страните кандидатки за членство в ЕС чрез тази програма се подготвят за използване на средства от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР).

Програма IPARD II е одобрена от ЕС и приета от Република Сърбия и се реализира чрез Министерството на земеделието, горите и управлението на водите и Дирекцията за аграрни плащания.

Това е първият вид помощ, предназначена директно за бенефициентите, т.е.

Мярката, която подпомага развитието на селския туризъм, има за цел да повиши нивото на развитие на икономическите дейности в селските райони с възможност за създаване на нови работни места и да увеличи доходите на земеделските стопанства е мярка 6 - Диверсификация на стопанствата и развитие на бизнеса.

Селският туризъм като част от общия социално-икономически контекст

Анализът на селския туризъм в Сърбия показва, че той вече допринася за селската

икономика и има голям потенциал за по-нататъшно развитие. Войводина, Западна Сърбия и Централна Сърбия имат добри примери и значителен опит в селския туризъм. Смята се, че има повече от 32 000 легла (регистрирани и нерегистрирани) за туристическо ползване в селските стопанства. Смята се, че общо 10 милиарда динара доходи се получават от селски туризъм (5 милиарда от услуги за настаняване и 5 милиарда са преки приходи). Това представлява 16% от 62 милиарда динари от общия БВП на директния туризъм, който е изчислен за Сърбия през 2010 г. от Световната туристическа организация.

Сръбската туристическа стратегия взема предвид потенциала за развитие на селския туризъм в Сърбия, но не като приоритетен продукт. По този начин селският туризъм е включен в продуктовото портфолио, тъй като е позициониран в дъното на списъка с приоритети по отношение на своята привлекателност и конкурентоспособност. Съществуват обаче и други продукти, които силно корелират със селския туризъм, като планини и езера, спа центрове и уелнес, обиколки, специален интерес и морски атракции.

През 2007 г. Стратегията за развитие на туризма на Република Сърбия дефинира 4 туристически клъстера, „които не се основават на административни граници, които в момента съществуват в страната, а предимно на рационалните крепости и различни видове икономии на опит“. Тези четири туристически клъстера, които обхващат цялата сръбска територия, са: Войводина, Белград, Югоизточна Сърбия и Югозападна Сърбия.

Насърчаването на дестинации за селски туризъм не използва синергиите между културните, природните и селските туристически продукти и селския туристически продукт. Предимно местните туроператори продават някои дейности за селски туризъм в Сърбия, с ограничен интерес, проявен на международния и регионалния пазар. Насърчаването на настаняване в селските райони не се използва и опакова като част от холистичен продукт, който интегрира селските дейности с настаняването. Въпреки че Интернет се използва като инструмент за популяризиране, като цяло използването му все още не е широко разпространено за целите на резервацията.

По отношение на гореспоменатите точки, участието на Сърбия в две макрорегионални стратегии (т.е. Стратегията на ЕС за Дунавския регион (COM (2010) 715) и Стратегията на ЕС за Адриатическия и Йонийския регион (COM (2014) 357)) е особено важно за МСП и селския туризъм. И двете макрорегионални стратегии идентифицират специфични стратегически приоритети в своите планове за действие, които могат да бъдат постигнати чрез проекти, изпълнявани в рамките на тази програма.

Анализът на селския туризъм показва, че той вече допринася за селската икономика и има голям потенциал за по-нататъшно развитие (вж. Глава 3.4). Фокусът на диверсификацията

в IPARD II ще бъде поставен върху селския туризъм поради вече дългогодишната традиция на подкрепа чрез национални схеми за подпомагане в миналото и поради големия потенциал и необходимостта от по-нататъшно развитие на този сектор. Освен това селските райони в Сърбия се характеризират с разнообразие от ландшафти и биологични особености, богато културно наследство и природни ресурси. Диверсификацията на селската икономика чрез по-високо ниво на услуги и дейности, свързани със селския туризъм, ще намали зависимостта от селскостопанския доход и ще осигури условия за стабилен допълнителен доход за онези домакинства, които оцеляването не може да бъде свързано само със земеделието. Този вид подкрепа ще допринесе за по-слабо икономически развити и социално уязвими селски райони. От друга страна, дейностите в селския туризъм разширяват обхвата на допълнителни услуги, достъпни за селското население, както и услуги и продукти, които се основават на традиционни знания, технологии, природни ресурси и културно наследство.

Какво представлява?

Мярката IPARD: „Диверсификация на земеделските стопанства и развитие на бизнеса“ допринася за диверсификация на селската икономика и намалява зависимостта на селските райони от селскостопанския доход и създава условия за малките земеделски стопанства. Мярката IPARD: „Диверсификация на земеделските стопанства и развитие на бизнеса“ ще подпомогне селския туризъм и по този начин ще даде възможност на земеделските производители да кандидатстват и диверсифицират своите дейности и доходи. Анализ на селския туризъм в Сърбия показва, че той вече допринася за селската икономика и има голям потенциал за по-нататъшно развитие. Освен това селските райони се характеризират с разнообразие от ландшафти, богато биоразнообразие, културно наследство и природни ресурси.

Освен това националните схеми за подпомагане ще осигурят финансиране за сектора на пчеларството и производството на мед, както и за сектора на аквакултурите.

Диверсификацията на икономическите дейности в селските райони разширява обхвата на услугите, достъпни за селското население и насърчава продукти и услуги, базирани на традиционни знания и технологии, природни ресурси и културно наследство и ще бъде подкрепена с национални мерки за подкрепа, проекти за селски туризъм в рамките на мярката IPARD : „Диверсификация на фермите и развитие на бизнеса“ ще бъде фокусирана върху зони, показващи подходящ потенциал за развитие. Икономическата диверсификация трябва да насърчи растежа, заетостта и устойчивото развитие в селските райони и по този начин да допринесе за по-добро териториално равновесие, както в икономическо, така и в социално

отношение, като увеличи директно доходите в селските райони чрез развитие на неземеделски дейности.

Кой може да се кандидатства?

- Физически лица, регистрирани като земеделски производители в селските райони или членове на фермерското домакинство, диверсифициращи в или извън фермерските дейности;
- Юридически лица, създадени или опериращи в селски райони в обхвата на микро- и малките предприятия, както е определено в Закона за счетоводството (ДВ на РС № 62/2013 и последващите му изменения). Юридическите лица в същия диапазон, установени извън селските райони, също са допустими, ако подпомаганите инвестиции / дейности се намират в селските райони.
- Юридически лица и предприемачи в сектора на производството на вино и спиртни напитки.

Какви са дейностите, за които може да се кандидатства за финансиране?

Специфични цели

- Инвестиционна подкрепа за развитието на туристически съоръжения и услуги за земеделските производители и други икономически оператори в селските райони и по този начин разширяване на икономическите дейности в страната в областта на селския туризъм.
- Подкрепа за развитието на туристически развлекателни дейности, особено за семеен и детски туризъм.

Допустими дейности

Инвестиране в строителство и / или реконструкция и / или оборудване на съоръженията за предоставяне на туристически и хотелиерски услуги, като стаи, ресторанти и други съоръжения, включително съоръжения за съхранение, продажби, отдих, игра, отглеждане на животни, туристически лагери, подобряване на съоръженията на открито (за езда, риболов във вътрешни води, колоездене, тематични пътеки, пътеки за езда) и други съоръжения / механизация, машини и оборудване в услуга на туризма / кетъринга.

Сектор вино и спиртни напитки

- Разширяване / обновяване на строителството и оборудване на съоръжения за производство, бутилиране и съхранение на вино и спиртни напитки и дегустационни зали за винен туризъм и други форми на селски туризъм, както и поддръждане на пространството във винарната и дестилерията;
 - Оборудване за производство на вина и спиртни напитки и суровини (стъклени бутилки, капачки, тапи и етикети);
 - Лабораторно оборудване (с изключение на стъклария) за вътрешна употреба;
- Подкрепа за популяризиране на продукти със ЗНП със ЗГУ и тяхната продажба;
- Изграждане / разширяване / обновяване на инсталации за пречистване на отпадъчни води и предотвратяване на замърсяването на въздуха;
 - Изграждане на инсталации за производство на енергия от възобновяеми ресурси за собствено потребление (слънчева енергия, водноелектрическа енергия, вятърни турбини, електроцентрали на биомаса, обменни помпи)

Какво представлява финансирането като вид и ниво?

Интензивността на помощта, изразена като дял на публичната подкрепа в допустимите разходи на инвестицията, достига до 65%.

Процентът на съфинансиране от ЕС е 75% от публичната помощ.

Получателите могат да кандидатстват с повече от един проект по време на програмата IPARD. Заявлението за следващия инвестиционен проект може да бъде подадено след финализиране (окончателно плащане) на предишния инвестиционен проект.

Получателят може да поиска подкрепата, независимо от общата стойност на инвестицията, за допустими разходи в рамките на следните тавани:

- Минимум 20 000 евро;
- Максимум 300 000 евро.

Получателят може да кандидатства за до три проекта и да получи обща подкрепа от максимум 400 000 евро публична подкрепа от програма IPARD II.

III. Примери за различните програми

1. Европейски фонд за стратегически инвестиции (EFSI)

Рамков заем за подобряване на енергийната ефективност на хотели и туристически курорти? (Източник: Проекти на ЕИБ; <http://www.energiespositif.fr>)

През ноември 2015 г. ЕИБ реши да предостави кредитна линия в размер на 500 милиона евро на "Caisse des Dépôts" и нейния агент "Société pour le logement intermédiaire" (SLI) за финансиране на тяхната програма за жилищно строителство под наем. SLI Group може да използва тази кредитна линия за 5 години за финансиране на заеми до 25 години. Целта е да се построят 13 000 жилища на достъпни цени в райони, където има недостиг до 2019 г. SLI ще финансира малки проекти (по-малко от 50 милиона евро) за нови домове, които ще попаднат в категорията "Почти нулева енергийна сграда". Икономии на енергия ще помогнат на домакинствата да изплащат заемите си.

Финансиращи компании на трети страни за енергийно ефективно обновяване на частни жилища в Ил дьо Франс също получиха финансиране от EFSI (100 милиона евро за "SEM Energies Positif"). Това ще финансира изолацията на сградите и прозорците, както обновяване на системата за генериране и разпределение на топлина в сградите, вентилационни системи и електрически уреди, които са част от общата наемна зона (светлини, помпи и др.). Използването на възобновяеми енергийни източници (напр. Биомаса или слънчеви колектори) също може да бъде включено в работата.

Съвкупността от много малки проекти на регионално или национално ниво също може да бъде вариант за застаряващи хотели и туристически курорти, които не са енергийно ефективни.

Принос на ЕС: 500 милиона евро (одобрен февруари 2016 г.) - Ниво на финансиране от ЕС: 33%

2. Европейски фонд за регионално развитие (ERDF)

Водопадите Криммл, използвани за разработване на инициатива за здравен туризъм (Австрия) (Източник: база данни Inforegio; www.hohe-tauern-health.at)

Туризмът в района на Оберпинцгау в Националния парк Хохе Тауерн беше в стагнация. Поради това регионалните власти се заеха да разработят нови туристически продукти, използвайки научни доказателства за ползите за здравето на видна местна характеристика: най-високите водопади в Европа с спад от 380 m. През 2006 г. базиран в Залцбург университет наистина е създал научна лаборатория в близост до водопадите Криммл, за да изследва фино диспергирания висококонцентриран аерозол, произведен от водата, удряща се в пода. Той

демонстрира ползите от този естествен аерозол за хора, страдащи от астма и алергии: ежедневната разходка около водопадите може да намали симптомите с положителни ефекти с продължителност в продължение на няколко месеца. Заедно с други местни особености (ниско замърсяване, ниски нива на гъбични спори и кратък сезон на цъфтеж), това направи тази част от Националния парк идеално място за лечение или лечение.

С подкрепата на програмата на ЕФРР „Укрепване на регионалната конкурентоспособност Залцбург 2007–2013“, проучване за осъществимост разглежда алергологичните условия, които хотелите трябва да изпълнят, за да бъдат част от този нов пакет здравно-туристически, как могат да бъдат сертифицирани и дали достатъчен брой от хотели могат да бъдат намерени. Единадесет местни хотели са преминали необходимите мерки за обновяване / адаптация, за да предложат сертифицирани антиалергични стаи. Разработено е и сътрудничество с регионалната болница, за да се помогне на хотелите, предоставящи достъп до медицински услуги като част от техния „първокласен продукт“. Последвалата промоционална кампания е насочена към хора с алергии и гости с висока здравна осведоменост (оценявайки настаняване, благоприятстващо алергиите и висококачествена диета).

След това идеята се разпространи в местната дърводобивна и строителна индустрия, като водеща дървообработваща компания се присъедини към инициативата за работа с университетски институт по изграждането на „устойчиви на алергии“ дървени продукти (от мебели до къщи).

Финалистът на наградата RegioStars 2012, този проект е пример за това как традиционен сектор може да прави иновации в селски район, като работи с научни партньори. Той конкретно илюстрира какво е „интелигентна специализация“. Местните хотели са се възползвали (като броят на нощувките през летния сезон е от 60 000 през 2008 г. на 78 000 през 2010 г.), но освен това допринася за позиционирането на целия регион, включително Националния парк.

Принос на ЕС: 125 000 евро - Ниво на финансиране от ЕС: 25%

Проект за наследство от Втората световна война (BE, FR, NL, UK)

Втората световна война е оказала трайно въздействие върху ландшафта на Ламанша и Северно море. Много физически останки като бункери и укрепления все още остават, но са изоставени и недостъпни за обществеността. Същото важи донякъде и за спомените на очевидци.

Подкрепен от „Трансгранична оперативна програма,, 2 морета “18, проектът, Наследство от Втората световна война “има за цел да гарантира запазването на това наследство

и да подобри достъпа до него. Комбинирането на физическо и интелектуално наследство наистина е най-добрият начин да научите за този исторически период. Десетте партньори, всеки отговорен за ключови обекти от наследството от Втората световна война и експерт в интерпретацията на това наследство, направиха опис на физическите реликви, събраха сметки на очевидци от Втората световна война и подобриха достъпа до това наследство. Те също така развиха туристическия потенциал на тези сайтове, като създадоха набор от интерактивни и цифрови приложения, както и „пътеки за откриване“ за пешеходци, велосипедисти и автомобили. Безплатно приложение, наречено ВСВ Второ, например води посетители по трансграничен маршрут за откриване в регионите Зеландия, Западна Фландрия, Норд Па дьо Кале и Югоизточната част на Англия (<http://www.worldwar2heritage.com/en/маршрути>).

Принос на ЕС: 2.108.055 EUR (2011-2014) - Ниво на финансиране от ЕС: 50%

АТРИУМ - Европейски път за архитектурата на тоталитарните режими

Новите форми на архитектурен и градски дизайн са разработени от 20-те години на миналия век с фашисткия режим в Италия до 60-те години на миналия век с комунистическите режими в Източна Европа. Това наследство от ужасно минало се възприема като полезно за местното развитие, ако се валоризира правилно.

Това беше целта на проекта „Архитектура на тоталитарните режими в градското управление“, финансиран от Програмата за транснационално сътрудничество в Югоизточна Европа. Започна с избор на сгради и места с особено значение, като Форли в Италия, Солун в Гърция или Димитровград в България. Изготвен бе транснационален наръчник за опазване и икономическа валоризация на такова наследство. Участниците събират и каталогизират дигитални снимки на архиви, филми, устни свидетелства, мебели и др. Бяха изготвени рекламни материали и организирано обучение за създаване на нови туристически услуги. През 2014 г. ATRIUM стана Европейски културен маршрут, сертифициран от Съвета на Европа.

Принос на ЕС: 1.407.076 евро (2011-2013 г.) - Ниво на финансиране от ЕС: 73%

Европейски социален фонд (ЕСФ)

Стимулиране на селския туризъм чрез готвене с местни продукти (Източник: Списък на проектите на Европейския социален фонд)

ЕСФ подкрепи програмата за обучение "Готвене с местни продукти", организирана в област Веркор (Франция) от AFRAT, асоциацията за обучение на селските хора в туристически дейности. Позовавайки се на практиките и историята на тероара, обучението комбинира теория и практика, запознаване на учениците с местни производители и организиране на трудов опит (обществения, селски ресторанти, хотели в селски хотели, портали и центрове за туристическа

дейност). Всички участници (чираци готвачи) намериха работа в края на програмата. Готвенето с местни продукти се оказва стимулиращо туристическия бизнес в района.

Принос на ЕС: 52.776 евро (2010) - Ниво на финансиране от ЕС: 50%

Програма за обучение на туристически мениджъри и надзорници в Малта (Източник: Списък на проектите на Европейския социален фонд & tourism.gov.mt)

През 2011 г. Малтийският орган по туризъм получи 3 милиона евро от малтийското правителство и ЕСФ (25% -75% съфинансиране) за своята програма за обучение „Advance: Обучение на туристически лидери“. Програмата беше организирана около две платформи: една за 450 висши мениджъри и втора за 300 средни мениджмънта и супервизори в туристическия сектор. Преподаването се извършваше от 12 чуждестранни експерти. Проведени бяха обучителни сесии във водещи туристически заведения и беше предложено индивидуално наставничество.

Принос на ЕС: 3,5 милиона евро (2008-2013) - Ниво на финансиране от ЕС: 85%

Разработване на алтернативен начин за представяне на столицата на Словения пред туристи (Източник: Списък на проектите на Европейския социален фонд)

Босненската културна асоциация на Словения получи финансиране от ЕСФ за своя проект „Алтернативна Любляна“, за да включи „алтернативни забележителности“ в туристическото предложение на Любляна. Намерението е да се предложи на посетителите на столицата на Словения „мултикултурна пътека“, съчетаваща традиционната словенска култура с културата на имигрантите, като германски, италиански и еврейски общности, и малцинства, идващи от други части на бивша Югославия. Проектът също така има за цел да намали младежката безработица чрез обучение (как да направите видеоклипове, помагачи на посетителите и жителите да изследват богатата история, архитектура и кулинарни изкушения на града ...).

Насърчаване на ролята на жените предприемачи в културните маршрути (Източник: <http://rutas.legadoandalusi.es/>)

Фондация "El Legado Andalusi" подкрепя развитието на културни маршрути около 800-годишното испано-мюсюлманско наследство в южната част на Испания. През юли 2012 г. Фондацията проведе европейски семинар, финансиран от ЕСФ за това как жените предприемачи от селските райони могат да участват в стимулирането на туризма и икономическото развитие по такива „културни маршрути“ в цяла Европа.

3. Кохезионен фонд (CF)

Управление на наводненията по река Тиса (Унгария) (Източник: база данни Inforegio)

Част от програма, наречена „Подобряване на плана на Васарели“, този проект има за цел да се справи с проблемите с наводненията в долината на Тиса в Източна Унгария. Финансиран от унгарската „Оперативна програма, Околна среда и енергетика“ за периода 2007-2013 г., той позволи изграждането на резервоар, ограничен от диги, с контролируеми структури за приемане / извеждане на вода. Създадена е и система за мониторинг на околната среда за измерване на нейното въздействие върху естественото местообитание. Този резервоар за вода от 99 милиона м³ допринесе за намаляване на наводнените вълни и управление на околния природен пейзаж. Това се възползва от природния туризъм в района.

Принос на ЕС: 45 415 314 евро (2007-2013 г.) - Ниво на финансиране от ЕС: 82%

4. Европейски социален фонд (ЕСФ)

Стимулиране на селския туризъм чрез готвене с местни продукти (Източник: Списък на проектите на Европейския социален фонд)

ЕСФ подкрепи програмата за обучение "Готвене с местни продукти", организирана в област Веркор (Франция) от AFRAT, асоциацията за обучение на селските хора в туристически дейности. Познавайки се на практиките и историята на тероара, обучението комбинира теория и практика, запознаване на учениците с местни производители и организиране на трудов опит (общезития, селски ресторанти, хотели в селски хотели, портали и центрове за туристическа дейност). Всички участници (чираци готвачи) намериха работа в края на програмата. Готвенето с местни продукти се оказва стимулиращо туристическия бизнес в района.

Принос на ЕС: 52.776 евро (2010) - Ниво на финансиране от ЕС: 50%

Програма за обучение на туристически мениджъри и надзорници в Малта (Източник: Списък на проектите на Европейския социален фонд & tourism.gov.mt)

През 2011 г. Малтийският орган по туризъм получи 3 милиона евро от малтийското правителство и ЕСФ (25% -75% съфинансиране) за своята програма за обучение „Advance: Обучение на туристически лидери“. Програмата беше организирана около две платформи: една за 450 висши мениджъри и втора за 300 средни мениджмънта и супервизори в туристическия сектор. Преподаването се извършваше от 12 чуждестранни експерти. Проведени бяха обучителни сесии във водещи туристически заведения и беше предложено индивидуално наставничество.

Принос на ЕС: 3,5 милиона евро (2008-2013) - Ниво на финансиране от ЕС: 85%

Разработване на алтернативен начин за представяне на столицата на Словения пред туристи (Източник: Списък на проектите на Европейския социален фонд)

Босненската културна асоциация на Словения получи финансиране от ЕСФ за своя проект „Алтернативна Любляна“, за да включи „алтернативни забележителности“ в туристическото предложение на Любляна. Намерението е да се предложи на посетителите на столицата на Словения „мултикултурна пътека“, съчетаваща традиционната словенска култура с културата на имигрантите, като германски, италиански и еврейски общности, и малцинства, идващи от други части на бивша Югославия. Проектът също така има за цел да намали младежката безработица чрез обучение (как да направите видеоклипове, помагачи на посетителите и жителите да изследват богатата история, архитектура и кулинарни изкушения на града).

Насърчаване на ролята на жените предприемачи в културните маршрути (Източник: <http://rutas.legadoandalusi.es/>)

Фондация "El Legado Andalusi" подкрепя развитието на културни маршрути около 800-годишното испано-мюсюлманско наследство в южната част на Испания. През юли 2012 г. Фондацията проведе европейски семинар, финансиран от ЕСФ за това как жените предприемачи от селските райони могат да участват в стимулирането на туризма и икономическото развитие по такива „културни маршрути“ в цяла Европа.

5. Европейски фонд за земеделие за развитие на селските райони (EAFRD)

" Маршрути без бариери " - Достъпен туризъм в Португалия и Испания (Източник: база данни от проекти на Програмата за развитие на селските райони; <http://www.terrasdentro.pt>)

Този проект LEADER (транснационално сътрудничество) популяризира „достъпен туризъм“ за хора с увреждания в четири територии на Местната група за действие в Португалия и Испания. Партньорите са адаптирали музейно пространство с напълно достъпни съоръжения; създаде интерактивен уебсайт, достъпен за всички потребители; предприе много действия за повишаване на осведомеността, включително ново достъпно туристическо ръководство; и т.н. Туристическите услуги и атракции във всяка област на МИГ вече са по-„приобщаващи“.

Принос на ЕС: 160 000 евро (2010-2012) - Ниво на финансиране от ЕС: 40%

"На седларя" - България (Източник: база данни от проекти на Програмата за развитие на селските райони)

Ловешката област, разположена в централните български планини, има красив пейзаж и силни традиции в производството на занаяти. Христо Христов, специализиран в производството на кожени и особено седларски изделия, решава да построи къща за гости в Априлци и да обнови сграда, която да се използва като работилница за седлови занаятчийски продукти. Малката

къща за гости „At the Saddler“ може да приеме до 4 души. Семинарът се използва за изложби на занаятчийски продукти и демонстрира как се произвеждат продуктите, като дава възможност на туристите да практикуват. Заедно с конни обиколки, тези дейности се очаква да доведат до увеличаване на производството и продажбите, както и да спомогнат за популяризирането на местните традиции.

Принос на ЕС: 15.144 евро (2013-2014) - Ниво на финансиране от ЕС: 30%

" In den Bongerd " - Терапевтични ваканционни къщи за инвалиди (Източник: База данни на проекта за Програмата за развитие на селските райони; Уебсайт на проекта)

Семейство Стек искало бизнесът им с плодове да предоставя нови услуги на инвалиди или хронично болни. Овощната им градина е оборудвана с павирани пътеки, което прави тази спокойна среда достъпна за тези хора и техните семейства. Персонализираната медицинска помощ беше предоставена чрез сътрудничество с местна организация. Съоръженията за отдих на компанията за отдих вече осигуряват допълнителен доход на компанията за плодове.

Принос на ЕС: 68.768 евро (2009-2010) - Ниво на финансиране от ЕС: 20%

6. Европейски фонд за морско дело и рибарство

Откриване на отглеждане на черупкови риби в Pays d'Auray (Бретан - Франция)

(Източник: Farnet)

Pays d'Auray е оформен от риболова и продажбата на улова. Тези сектори обаче са под натиск поради значително търсене на жилища (вторични жилища). Поради това беше създадено публично-частно партньорство за разработване на целенасочена туристическа оферта за откриване на риболов и отглеждане на черупкови риби (подкрепа за създаването на „къща за стриди“; програмиране на посещения на обекти за отглеждане на черупки, преработвателни компании, търг в Quiberon; маршрути за откриване, връзки между производители, собственици на ресторанти и потребители и др.).

Принос на ЕС: 500 000 евро - Ниво на финансиране от ЕС: 42%

Многофункционален рибен ресторант, магазин и работно пространство (Северна Ютландия - Дания) (Източник: Farnet)

Хуне, малък град с 3 000 жители, разположен на 40 км от една от най-добрите датски туристически дестинации (град Олборг), има красиви плажове, но липсват ресторанти и магазини, фокусирани върху висококачествени рибни продукти. Пътуващ търговец на риба, Могенс Клаузен решава да създаде собствен ресторант, съчетан с рибен магазин и пушилня (което компенсира ниската активност на ресторанта през есенно-зимния сезон). Той се свързва с ФЛАГА на Северна Ютландия, която му осигури техническа и финансова подкрепа.

Отворен през цялата година, комплексът му е създал 6 целогодишни работни места на пълен работен ден за местните хора, като персоналът се е увеличил до 20 еквивалента на пълно работно време през летния сезон.

Принос на ЕС: 22 500 евро - Ниво на финансиране от ЕС: 3,3%

Рибарско селище Anno 1906 (Бремен - Германия) ((Източник: Farnet)

Целта на този проект беше да увеличи привлекателността на разрушения и донякъде индустриално изглеждащ пристанищен район на Бремерхафен. Местен търговец на едро, базиран в пристанището, и местният ФЛАГ си сътрудничат, за да създадат малко селско рибарско селце на входа на пристанището, съставено от 11 сламени колиби, базирани на традиционни хижи от 1906 г. Ресторанти, възможности за пазаруване (дрехи и риба) и разглеждане на забележителностите бяха организирани като „свят на морската атракция“, фокусиран около рибите. Най-старата съществуваща „зала за опаковане на риба IV“ (създадена през 1906 г.) също е ремонтирана. Около 15 търговски компании и гастрономи сега предлагат своите продукти и услуги в тези зали.

Принос на ЕС: 158 000 евро - Ниво на финансиране от ЕС: 40%

7. LIFE

Развитие на устойчив туризъм в националния парк Slitere (Латвия) (Източник: база данни на LIFE Projects; уебсайт Polprop-Natura)

Избран сред най-добрите LIFE екологични проекти за 2012 г., POLPROP-NATURA има за цел да разработи устойчив модел за управление на туризма за Натура 2000, използвайки Национален парк Слитере като негова демонстрационна площадка. Нараства търсенето на екотуризм, но много туристи не знаят за целите на Натура 2000 и не винаги се държат по подходящ начин на неговите сайтове.

Воден от латвийската агенция за развитие "Lauku Ceļotājs", проектът създава пет нови продукти за устойчив туризъм за района (парково ръководство; търсач на растения с общи, но атрактивни видове, вместо да излага редки и чувствителни видове; атракции и маршрути до по-малко чувствителни зони на парк; евтин и лесен метод за маркиране на обиколен маршрут; ...).

Той също така разработи методология за мониторинг, предоставяща ключови данни за нови туристически инициативи, и проведе кампания за повишаване на осведомеността относно Натура 2000, заедно с разпространението на ръководство за устойчиви природни туристически продукти в 14-те национални парка в балтийските страни.

В резултат на това се увеличи броят на посетителите, продължителността на престоя им и сумата, която те изразходваха средно на територията на парка. Броят на компаниите, които предлагат услуги / продукти на посетителите, се е увеличил от 23 на 48. Доставчици на туристически квартири, (водачи), кетъринг услуги (кафенета, ферми, предлагащи дегустация на продукти и ястия при поискване), производители на традиционна пушена риба, наем на оборудване фирми, занаятчийски всички се възползваха.

Принос на ЕС: 244 900 евро (2009-2012) - Ниво на финансиране от ЕС: 49%

Кампания за намаляване на отпадъците, свържете се с тютюнопушенето по плажовете (Гърция) (Източник: база данни LIFE Проекти; LIFE-amos)

Морските отпадъци са един от най-сериозните екологични проблеми на 20-ти век. Оказва неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве и икономика, като достигане на туризъм, индустрия и риболовния сектор.

Координиран от неправилна организация (средноморска SOS мрежа), проектът има за цел да подобри естетическата стойност на плажовете и да повиши хигиената, както и да намали нуждата от скъпи почиствания. Това разчита на интегрирана информационна кампания за предотвратяване / намаляване на изпадането, свържете се с тютюнопушенето в крайбрежните райони на Гърция.

Принос за ЕС: 299 709 евро (2013-2015) - Ниво за финансиране от ЕС: 50%

8. Horizont 2020

CHES - персонализирани интерактивни истории в музеи и културни обекти (Източник: <http://www.chessexperience.eu/>; <http://cordis.europa.eu/>)

Институциите за културно наследство трябва да направят своите колекции по-ангажиращи, особено за младите „цифрови местни жители“, като същевременно използват наскоро разработените цифрови библиотеки. В същото време новите мобилни устройства (смартфони, таблети) позволяват широкото внедряване на приложения, използвани в музеи и културни обекти, за да подобрят преживяването на посетителите.

Следователно CHES (Опит на културното наследство чрез социално-лични взаимодействия и разказване на истории) използва различни техники за предоставяне на персонализирани интерактивни истории. Често включващи интерфейс с добавена реалност, тези културни „приключения“ се адаптират непрекъснато към индивидуалните профили и предпочитания

на своите посетители. Те бяха тествани на различни сайтове; най-вече два световноизвестни музея, Новият музей на Акропола и Cité de l'Espace във Франция.

За да постигне това, CHESS трябваше да проведе интердисциплинарни изследвания в областта на персонализацията и адаптивността, дигиталното разказване на истории, методологиите за взаимодействие и ориентираните към разказ мобилни и смесени технологии на реалност, със здрава теоретична основа в музеологичните, когнитивните и учебните науки.

Принос на ЕС: 2.859.712 евро (2011-2014) - Ниво на финансиране от ЕС: 67%

UnderSafe - Поддържане на сигурността на подземните туристически дестинации
(Източник: <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>; <http://cordis.europa.eu/>)

Пещерите, катакомбите и тунелите стават все по-популярни, като се изчисляват над 1800 подземни туристически атракции в Европа (предимно в Германия, Австрия, Италия, Испания и Франция). Около 27 милиона души посещават тези забележителности всяка година в Европа. Следователно е необходимо да се гарантира, че те са безопасни и екологични.

Благодарение на проекта UnderSafe, ръководен от полски консорциум (съставен от технологични МСП, компания, експлоатираща туристическа солна мина и политехнически университет) разработва безжична интелигентна система, осигуряваща денонощно откриване и ранно предупреждение за потенциални опасности за туристи, водачи и професионалисти, работещи под земята.

Благодарение на специално колие или гривна, потребителите имат достъп до централна система за наблюдение чрез всички популярни мобилни устройства. Сигналите се издават, когато хората влизат в зони, които не са посетители, или в нестабилни зони, когато посетителят остава неподвижен за продължителен период от време или когато някой изостава от група. Системата също така осигурява контрол на околната среда на подземното съоръжение по отношение на физическите параметри (напр. Влажност, температура) и засичане на газ (напр. Въглероден диоксид, кислород, въглероден оксид). Благодарение на това той може например да изчисли максималния брой посетители, които даден сайт може да побере, без да унищожава флората и фауната или древните рисунки. Той също така ще включва структурни сензори за откриване на скални падания и свлачищни движения.

Принос на ЕС: 1.045.400 евро (2011-2013 г.) - Ниво на финансиране от ЕС: 75%

OntoWiki за управление на корпоративни знания, електронно обучение и е-туризъм
(Източник: <http://cordis.europa.eu/>)

Специализираните дейности водят до специализирани терминологии и концепции. Това затруднява комуникацията и споделянето на знания в рамките на компания, сектор, Онтологиите, речниците, речниците са разработени, за да улеснят комуникацията между хората и компютрите, както между хората, така и между компютрите.

Безплатен софтуер с отворен код, OntoWiki е онтологичен редактор и система за придобиване на знания. Разработена в университета в Лайпциг, тя има голяма и активна потребителска база. Този проект позволи надграждане на OntoWiki и адаптирането му към нуждите на МСП, ангажирани в електронния туризъм. Помогна за подготовката за търговската експлоатация на този семантичен софтуер за сътрудничество.

Принос на ЕС: 943 800 евро (2008-2011) - Ниво на финансиране от ЕС: 64%

CrossCult: повторно използване на цифровото културно наследство (Източник: <http://cordis.europa.eu/>; <http://www.crosscult.eu/>)

CROSSCULT има за цел да стимулира развитието на нов бизнес, експлоатиращ богатото европейско цифрово културно наследство. Това може да се направи, като се използват цифрови културни ценности за преинтерпретиране на европейски (hi) истории. Проектът ще създаде уникални трансгранични перспективи чрез свързване на съществуващи цифрови исторически ресурси и чрез създаване на нови чрез участието на обществеността (гражданските възгледи за артефакти за дигитализация).

CROSSCULT ще бъде реализиран чрез 4 пилота от реалния свят, включващи общо 8 сайта в цяла Европа. Той ще бъде реализиран чрез участието на 11 партньори и 14 асоциирани партньори, включително компютърни учени, изследователи в областта на социалните науки и човечеството, историци и частни компании от 7 европейски държави.

Принос на ЕС: 3.503.358 евро (2016-2019) - Ниво на финансиране от ЕС: 95%

RICHEs - Обновяване, иновации и промяна в културното наследство (Източник: <http://cordis.europa.eu/>; <http://www.riches-project.eu/>)

Вездесъщите цифрови технологии ни принуждават да задаваме ключови въпроси: как институциите за културно наследство (СН) могат да се обновяват и преправят? Как трябва едно все по-разнообразно общество да използва нашата СН? Как може гражданинът на ЕС, сам или като част от общността, да играе жизненоважна роля за съвместно творчество?

Какви са ограниченията на новите технологии при представяне и популяризиране на СН? Как СН може да се сближи със своята аудитория от иноватори, квалифицирани производители, куратори, художници, икономически участници? Как СН може да бъде сила в новата икономика на ЕС?

Този изследователски проект, наред с други неща, ще обхване проблемите с авторските права / ПИС, комодитизацията на СН и СН, базирана на ефективността. Доклади, препоръки и насоки, основани на доказателства, ще бъдат изготвени за използване от политиките, националните агенции и специалистите по СН.

Принос на ЕС: 327 900 евро (2013-2017) - Ниво на финансиране от ЕС: 100%

ALHTOUR: Лаборатория за здравен туризъм (Източник: <http://cordis.europa.eu/>)

Проектът ALHTOUR има за цел да укрепи научните постижения и иновационния капацитет в технологиите за независим живот, прилагани към здравния туризъм, който е определен като ключов двигател за териториалното развитие. Това ще допринесе за използване на възможностите, предлагани от сребърната икономика и изискванията за активно и здравословно стареене.

Конкретно партньори от 4 европейски региона ще създадат "Лаборатория за здравен туризъм" около Университета в Лисабон. („Живата лаборатория е ориентирана към потребителите екосистема с отворени иновации, често функционираща в териториален контекст (напр. Град, агломерация, регион), интегрираща едновременно изследователски и иновационни процеси в рамките на партньорство между публично-частни и частни хора.“ - Уикипедия) . Партньорите ще участват в трансфера на знания, като се възползват от академичните постижения на университетите в тези 4 региона, както и от взаимно допълване и взаимодействие между техните стратегии за интелигентна специализация.

Принос на ЕС: 1.175.205 евро (2016-2018) - Ниво на финансиране от ЕС: 100%

9. COSME

EuroVelo 13 - Пътека на желязната завеса (AT, CZ, DE, EE, FI, LT, LV, PL) (Източник: Европа)

„Пътеката на желязната завеса“ (ИКТ) е част от Европейската мрежа от велосипедни маршрути (EuroVelo), иницирана от Европейската федерация на велосипедистите.

Амбицията на Eurovelo е да разработи висококачествени колоездачни маршрути, свързващи всички страни в Европа, които да бъдат използвани от туристи на дълги разстояния, както и от местните хора за кратки развлекателни пътувания.

ИКТ (Eurovelo 13) следва линията, която принудително разделя Европа на Изток и Запад в продължение на половин век. Той напомня на хората и нациите за Студената война и постиженията на новия демократичен ред в Европа. Той може да се превърне във флагман на „Марка Европа“ с малко отрицателни въздействия върху околната среда и много положителни социални и икономически ползи.

Този проект се фокусира върху северната част на ИКТ. Целта му е да разработи / популяризира транснационален туристически пакет по този участък, както и да улесни появата на публично-частни партньорства около циклотуризма.

Принос на ЕС: 200 000 евро (2014-2016) - Ниво на финансиране от ЕС: 75%

Откриване на европейските селски райони с приложението Limes (<http://www.mobilise-europe.mobi/limes>; <http://limes.per-rlp.de/limes-app-4/>)

Бившата укрепена граница на Римската империя, липите, минава през 10 европейски държави, предимно в селските райони. Част от този важен елемент от европейското културно наследство вече е определено за световно наследство на ЮНЕСКО, но не е достатъчно известно от европейски и международни туристи. Въпреки че тези страни имат многобройни музеи, исторически маршрути, археологически обекти и места за красота по Липа, тези единични места наистина все още не са свързани.

С подкрепата на програмата СІР между 2011 и 2013 г. "Европейският алианс на мобилните и мобилни индустрии" разработи приложението LIMES-Mobile в тестови региони в три европейски държави: Долна Австрия, Русе в България и Рейнланд-Пфалц в Германия ("Широкомасшабен иновационен и мобилен европейски услуги Културен туризъм в селските райони"). Благодарение на това приложение, европейската история оживява след лаймовете. Следват и други региони и приложението вече съществува и в 3D версия.

Европейски маршрут за астротуризм (BG, EL, ES, IT, PT) (Източник: Европа)

Астротуризмът се увеличава в световното туристическо предложение. Следователно проектът има за цел да разработи маршрут на европейски обекти от астрономически интерес,

обхващащ съкровища от праисторията до наши дни. Той, наред с други неща, ще направи оценка на европейските активи и потенциал, ще изготви ръководства за избрани обсерватории, ще тества сесии на звезди, ще организира тематични маршрути (някои от тях през нощта), ще информира за резултатите от демонстрационните преживявания, ... Този маршрут в крайна сметка трябва да покани пътешественик за откриване на Вселената през европейското небе, както и европейския научен принос към астрономията.

Принос на ЕС: 200 000 евро (2013-2015) - Ниво на финансиране от ЕС: 75%

Европейски маршрут на най-добрия шоколад (BE, DE, ES, FR, IT, UK) (Източник:

<https://ec.europa.eu/easme/>)

Много европейски луксозни индустрии са сред най-креативните (мода, парфюми и др.). Световната им репутация трябва да се използва допълнително, за да се увеличат туристическите потоци около нишовите продукти през ниския и средния сезон. CHIELI (Шоколадовото наследство в европейския живот и идентичност - Европейският шоколадов път) има за цел да създаде, разработи и популяризира нов европейски маршрут около шоколада от висок клас.

Принос на ЕС: 400 000 евро (2015-2016) - Ниво на финансиране от ЕС: 75%

10. Програма „Творческа Европа“

Подкрепа на туристическата информационна мрежа за индустриално наследство в Европа (Източник: Проекти „Творческа Европа“; <http://www.erih.net/>)

Северозападна Европа беше люлката на индустриалната революция. Справянето с обекти на индустриалното наследство е скъпо, което изисква иновативни решения. Тъй като те са част от общо европейско наследство, беше решено да се подкрепи трансевропейското сътрудничество, насочено към насърчаване на оценката, разбирането, защитата и популяризирането на това наследство.

Мрежата ERIH (Европейски път на индустриалното наследство) стартира през 1999 г. като проект на Interreg II C. Той представи генерален план с конкретни идеи и дейности за популяризиране на европейското индустриално наследство. Този план се прилага постепенно благодарение на по-нататъшното финансиране от ЕС. Европейска марка за индустриално наследство например беше разработена, подкрепена от корпоративен дизайн, лого, печат за качество, надписи и печатни продукти благодарение на бившата програма за култура на ЕС (2002-2007). Създадена е система от маршрути между важни обекти на индустриалното

наследство („опорни точки“), притежаващи добре развита туристическа инфраструктура. ERIH също е работил по това да направи Индустриалното наследство привлекателно за деца и младежи. С повече от 1000 обекта на индустриално наследство в 43 държави, ERIH представя най-изчерпателната културна и туристическа инвентаризация на индустриалното наследство в Европа.

Безвъзмездните средства за 2015 г. имат за цел да осигурят дългосрочната устойчивост на мрежата, като предоставят допълнителни услуги и предимства на своите членове. Те ще включват пазарни проучвания, база данни на експерти, кръстосан маркетинг ..., но също така и подкрепа за обмен на опит и културно сътрудничество (съвместни събития, развитие на публиката, обмен на култура и артисти и т.н.) Безвъзмездните средства ще помогнат за укрепване на секретариата на ERIH и за създаване на национални глави и международни тематични работни групи.

Принос на ЕС: 184.143 евро (2015-2016) - Ниво на финансиране от ЕС: 60%

Следвайте викингите (Източник: Проекти „Творческа Европа“;

<http://www.destinationviking.com/>)

Проектът "Следвай викингите" обединява мрежа от партньори, членове на "Викинг асоциация дестинация". Целта му е да направи транснационалното наследство на викингите достъпно и разбираемо за световна публика. Основните му компоненти са:

- Развитие на аудиторията (чрез различни средства, включително използване на нови технологии като социални медии, мобилни приложения, уебсайт);
- Изграждане на компетентност в бизнес модели (чрез споделяне на най-добри практики и експертни съвети на семинар за развитие на бизнеса);
- Укрепване на международната мрежа;
- Международно турнирно събитие за насърчаване на интереса към викингското наследство и туризма на наследството (чрез организиране на пътуваща група от викингски актьори и художници до викингските пазари и подобни събития в цяла Европа).

Принос на ЕС: 1 960 000 евро (2015-2019 г.) - Ниво на финансиране от ЕС: 50%

Lux Scientia - европейско съзвездие (Източник: <http://www.culturefund.eu/projects/lux-scientia-a-european-constellation>)

Проектът позволи трансевропейско сътрудничество между три европейски светлинни фестивала, които си сътрудничат (Artichoke trust в Обединеното кралство, Skyway в Полша и

Valgus festival в Естония). Трима художници, по един от всяка страна домакин, бяха помолени да създадат светлина, имайки предвид трите съответни града. Инсталацията им беше споделена от всеки град. Популяризирането на градовете като места за динамична дискусия и иновативно изкуство увеличи тяхната видимост като европейски културни центрове.

Lux Scientia също така предостави възможност на местни художници и учени да обсъдят научните и естетическите аспекти на светлината, като кулминацията беше в лондонски симпозиум през февруари 2012 г. Дебатът допринесе за повишаване на осведомеността относно споделеното европейско наследство, насърчаване на взаимното разбирателство и честване на културното многообразие от трите държави.

Принос на ЕС: 199 300 евро (2011-2012) - Ниво на финансиране от ЕС: 50%

11. Еразъм +

Innoguide 2.0. Стимулиране на иновациите сред туристическите водачи (BE, NL, DK, FI, HR) (Източник: платформа Erasmus +; <http://www.innoguidetourism.eu/>)

В нашия бързо променящ се глобализиран свят екскурзоводите трябва да се справят с разнообразна в културно отношение публика, която се грижи за околната среда и да търси обиколки, ангажиращи всичките им сетива. Това изисква нов набор от умения и компетенции.

За да помогнат на ръководствата да станат по-иновативни и креативни (включително благодарение на новите технологии), 10 партньори от 8 европейски държави обединиха усилията си за разработване на онлайн платформа, наречена „Innoguide“ с подкрепата на бившата програма на ЕС за обучение през целия живот. Тази платформа, наред с други неща, осигурява: (а) безплатни модули за електронно обучение за межкултурно, устойчиво и екскурзионно екскурзоводство; (б) видеоклипове с примери за добри практики за вдъхновение; (в) блогове за партньори; и (г) наръчник за организации / компании, които да насочат тези теми към своята работа.

Благодарение на Innoguide 2.0., Учебните материали ще бъдат актуализирани и актуалната платформа "Moodle" ще бъде надстроена, за да стане по-динамична и интерактивна за водачи, инструктори и организации, които ги ръководят. Ще бъдат организирани и различни семинари за обучители. Не на последно място, ще бъдат разработени различни инструменти за проектиране на услуги („Innoguide self-scan“) и подкрепа за корпоративна социална отговорност, които да помогнат на организациите да станат по-предприемачески и конкурентоспособни.

Принос на ЕС: 273.555 € (2014-2016) - Ниво на финансиране от ЕС: 100%

Платформа за електронно обучение за алтернативна мобилност и устойчив туризъм (AT, IT, SI, UK) (Източник: платформа Erasmus +; <http://www.streetproject.eu/>)

Много периферни райони се нуждаят от по-силна интеграция с градските възли. Тези райони често са богати на екологично и културно наследство, но страдат от лоша достъпност и свързаност.

Улицата. Проектът (Устойчиво транспортно образование за околна среда и туризъм) ще допринесе за създаването на нови възможности за периферните райони чрез прилагане на компетенции за управление на мобилността в извънградска среда и създаване на нов професионален профил като Експерт за устойчива мобилност и туризъм. Пет партньори ще разработят и приложат програма за обучение, насочена към млади безработни или непълнолетни лица.

Ще бъде разработена платформа за електронно обучение с онлайн курс, отворен за всички участници. След това ще бъдат избрани няколко млади участници, които да участват в обучителна дейност в чужбина. Тази дейност ще се фокусира върху анализа на избрани казуси (анализ на иновативни решения и подходи за решаване на проблеми, ...), чрез интензивна програма с продължителност 5 дни. След като проектът се допълни, S.T.R.E.E.T. Платформата ще остане онлайн, за да предлага постепенно повече курсове, фокусирани върху специализирани теми. Също така ще се превърне във виртуално пространство за намиране на работа с мрежа от предприятия, предлагащи работа или стаж.

Принос на ЕС: 343.510 € (2015-2018) - Ниво на финансиране от ЕС: 100%

HECTOR - Образователни програми за управление на европейските културни маршрути (Източник: <http://culture-routes.net/projects/european-projects/hector-project>)

Проектът HECTOR (Отворени ресурси за наследство и културен туризъм за иновативни схеми за обучение, свързани с Културните маршрути на Съвета на Европа) се финансира от Erasmus + Key по Дейност 2 „Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики“.

Партньорите работят по идентифицирането и разработването на образователни програми в областта на наследството и управлението на културния туризъм, свързани с Културни маршрути, сертифицирани от Съвета на Европа. Координиран от Европейския институт за културни маршрути, той включва Университета в Париж 1 Сорбона (Франция), Университета в Барселона (Испания), Университета в Болоня (Италия) и Фондация Федерико II (Италия).

Принос на ЕС: 248.125 евро (2014-2016) - Ниво на финансиране от ЕС: 100%

Атрактивност на европейското висше образование в областта на наследството и културния туризъм (Източник: <http://www.herculesproject.eu/>)

Подкрепен от бившата „програма Еразъм Мундус“, проектът „Херкулес“ създаде онлайн ръководство за студенти и база данни за следдипломни курсове по наследство и културен туризъм във Франция, Германия, Италия и Великобритания. Това насърчава учениците от развиващите се страни (започвайки с Магреб) да посещават тези курсове. Това от своя страна помага на тези страни да се възползват пълноценно от своето богато наследство, благодарение на квалифицирани и обучени специалисти по управление на туризма на културното богатство.

Освен това проектът улесни обмена на опит между висшите учебни заведения в Европа и трети страни чрез своя уебсайт, конференции и летен семинар за управление на културни обекти от световното наследство "в Асизи (Италия).

Принос на ЕС: 298 918 евро (2011-2013 г.) - Ниво на финансиране от ЕС: 100%

Учебна мобилност за полското висше професионално училище (оригинал: платформа Еразъм +)

Учебната мобилност е от съществено значение за сектор, интернационализиран като туризма. Благодарение на Еразъм + „Академията за хотелиерство и кетъринг индустрия“ успя да изпрати 247 свои студенти и преподаватели в чужбина. Това допринесе за запазването на тази институция (носител на награда „Еразъм Харта за висше образование“) популярна и конкурентна на пазара на висше професионално образование.

Принос на ЕС: 429 860 евро (2014-2015) - Ниво на финансиране от ЕС: 100%

Работни места в Испания и Ирландия за австрийски чираци (Източник: платформа Еразъм +)

Има голяма нужда от квалифицирани работници с езикови умения в австрийската индустрия за хотелиерство. Благодарение на този проект "Ирландски австрийци" 32 чираци от професионалната гимназия по туризъм в Бад Глейхенберг (Австрия) ще се възползват от стажовете във Валенсия (Испания) и в Килкени (Ирландия). Те по-специално ще открият ежедневието и менталитета в приемащата страна, ще подобрят уменията на екипа си чрез споделен опит и обмен на знания и ще развият своите езикови умения.

Принос на ЕС: 35.439 евро (2015-2016) - Ниво на финансиране от ЕС: 100%

12. Фонд за заетост и социални иновации (EaSI)

Микрокредит за стартиране на бизнес в туристическия сектор (Източник: Progress Microfinance - Портрети на предприемачи (ЕИФ))

Антонио Мендеш Карвальо беше млад португалски сервитьор, който от няколко години работеше при несигурни условия в ресторант. Той успя да открие собствен ресторант на брега на Алгарве в южната част на Португалия благодарение на заем от доставчик на микрокредити (Millennium BCP) с гаранция за микрофинансиране Progress.

Заем от ЕС: 7.000 €

Мобилност на (млади) работници благодарение на EURES (Източник: EURES новини)

Германия търсеше квалифициран персонал за сезонна заетост в туристическия сектор. Сътрудничеството между EURES Германия и България помогна на търсещите работа да запълнят тази празнина.

Хотел Sheraton Frankfurt Airport Airport е сред компаниите, използващи мрежата EURES. Изправен пред недостиг на квалифицирани търсещи работа, той нае висококвалифицирани търсещи работа от Гърция и Румъния за фронт офис позиции. За такива хотели има допълнително предимство да имат служители от различни националности: те не само говорят няколко езика, но и създават мултикултурна среда, която кара гостите им да се чувстват комфортно.

Конференции и проучвания, финансирани от PROGRESS (Източник: Europa - РОСТ)

Програмата PROGRESS съфинансира през 2009 г. голяма конференция на тема „Туристическа индустрия: Заетост и предизвикателства на пазара на труда“, която направи преглед на новите предизвикателства и въпроси, свързани с туристическата индустрия на европейско ниво.

ПРОГРЕС финансира и проучване на тема „Хотели и ресторанти: цялостен секторен анализ на нововъзникващите компетенции и икономически дейности в Европейския съюз“ (април 2009 г.), което нанася структури, тенденции и двигатели на промяната в потребностите от умения.

IV. Заключение

В настоящото ръководство за европейско финансиране на туризма бяха разгледани и представени конкретните програми, по които заинтересованите страни в трансграничната туристическа дестинация Елин Пелин - Лесковац могат да кандидатстват за дейности за периода 2014-2020.

Предоставената информация включва преглед на всяка програма, както и по-конкретни и практически насоки, свързани с лицата и дейностите, за които може да се кандидатства за финансиране. За да се максимизират ползите и практическата ориентация на управлението, тя съдържа обобщена информация, представена в таблична форма, съответно програмите, за които могат да кандидатстват различни организации и институции и различни предприятия. По този начин ръководството, освен че е ръководство за избор и кандидатстване за конкретни програми, може да се използва и като своеобразно ръководство, с помощта на което заинтересованите страни в трансграничната дестинация биха могли да намерят по-бързо и лесно програмите, полезни за себе си. Особено за тези, които са по-известни и / или вече са кандидатствали за финансиране по предишни европейски програми, ръководството включва и информация за съответствието между програмите на двете многогодишни финансови рамки за периодите 2007-2013 и 2014 г. представя по-широк поглед на различните възможности за финансиране.

V. VI. Източници

1. Финансиране от ЕС за туристическия сектор, 2014-2020 г., Европейска комисия
2. Ръководство за финансиране от Европейския съюз, 2014-2020, Република България, Министерство на туризма